

IQRA

اقرأ

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI

NR

50

DETSEMBER 2013 /

MUHARRAM - SAFAR 1434

**LASTE KASVATAMINE
PROHVETI EESKUJUL**

LÄÄNEMAAILMA PÜHAD

TARK MOSLEMIST EMA

ISLAMIRÕIVASTUS LASTELE

MOSLEMILASTE KASVATAMINE

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Meil on suur rõõm teile teatada, et seekord seisab teil silme ees juba Iqra 50. (!!!) number!

Poolsada numbrit ja mitmeid aastaid tõsist tööd on meil seljataga ja loodame, et ideed ja tööind meid veel ei hülga. Suurtest lootustest hoolimata on meil siiski ka väike mugandus – nimelt hakkab alates 2014. aastast Iqra ilmuma kord kvartalis ehk iga kolme kuu tagant: jaanuaris, aprillis, juulis ja oktoobris. See annab meie vabatahtlikele tegijatele võimalust ka veidi rohkem muudele asjadele keskenduda. Kui teil, kallid lugejad, on ettepanekuid meie ajakirja parendamiseks, võite meile alati neist teada anda.

Aga nüüd juba juubelinumbri enda juurde. Seekordseks peateemaks on moslemilaste kasvatamine, mida lahkame nii islami kui ka Euroopas elamise lähtepunktist. Oma islami leidmise loo jutustab seekord Janno. Eelmises numbris sai otsa Eileeni Ghana lugu, seega moslemipäevikute rubriigi võtab nüüdsest üle Lembi-Malak, kelle avalööki seekord lugeda saategi. Räägime veel lastega seoses muinasjuttude kasulikkusest, kooskasvamisest, laste õigustest ja paljust muust põnevast.

Meeldivat lugemist!

Fi amani llah!

Kuukirja koostajad

SISUKORD:

Laste kasvatamine Prohveti eeskujul (Aisha)	4
Läänemaailma pühad (Aisha)	8
Islamiõivastus lastele (Aisha)	10
Tark moslemist ema (Tahira)	12
Islamiuudised (Käili)	20
Minu lugu (Janno)	28
Moslemipäevikud: Appikene, kas sa hakkad nüüd terroristiks? (Lembi-Malak)	30
Eriline laps: Muinasjutt – lapse arendaja ja lohutaja (Rubaba)	32
Lisateavet lapsest: Kooskasvamine (Annely)	36
Looduslik ravi: Mesi ingveriga (Khadija)	42
Elu eesmärk – Paradiis: Laste õigused (Amina)	44
Lugejaküsimus	48
Pudrupotike, keeda! Leiva eri (Amiira, Karima, Aisha)	50
Koraaninurk: Harjutusi Koraani retsiteerimiseks (Aisha)	54
Hadiithinurk: Lapse õigused vanematelt (Aisha)	58
Fatwanurk: Lastest (Aisha)	62
Duaanurk: Lastest (Aisha)	64
Ma käin islamiülikoolis: Jumala nägemine (Eileen)	66
Õpime Maroko dialekti: Tee küsimine (Aisha)	68

LASTE KASVATAMINE PROHVETI (صلى الله عليه وسلم) EESKUJUL

Tõlkinud: Aisha

Allikas: <http://hibamagazine.com/upbringing-children-the-prophets-way/>

Meie lastel on meie üle teatud õigused täpselt samamoodi, kui meil on oma laste üle teatud õigused. On võimatu hakata neilt oma õiguseid taga nõudma, kui me ei ole kõigepealt neile nende õigusi taganud.

Koos lapsega on Jumal meile andnud ka tohutu vastutuse. Laste kasvatuse kohta on kirjutatud väga palju raamatuid. Aeg ajalt tullakse välja uute teooriatega, kuid meie parimaks eeskujuks on Prohvet Muhammed (صلى الله عليه وسلم), kes on õpetanud, et laste kõige esimesed õigused meie üle on järgnevad:

ÕIGE KAASA

Uskugi või mitte, aga meie tulevaste laste kõige esimeseks õiguseks on see, et valime omale õige kaasa. Vaid hea moslemine, kes tunneb hästi oma õigusi ja kohustusi, islami seadust ja etiketti, suudab oma lapsed headeks moslemiteks kasvatada. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud, et naisega abiellutakse neljal põhjusel: ilu, vara, päritolu ja usk. Mees peaks valima naise usu järgi, vaid siis on ta edukas. (Abu Dawud)

Ka iga tulevane ema peaks abikaasa valikul kaaluma seda, milline isa sellest mehest saab.

Tore on, kui mees on rikas, nägus ja mesikeelne, aga kui on teada, et head isa temast ei saa, siis on naisel väga raske tagada oma tulevaste laste kõige esimest õigust. Kas ei peaks me kõigepealt õige maalapi valima, kui seemne maha paneme?

HEA NIMI

Inimese nimi on väga suur ja oluline osa tema identiteedist, seega tuleb vastsündinule õige nime leidmisele väga suurt rõhku panna. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud: „Viimsel Kohtupäeval kutsutakse teid teie ja teie isade nimede järgi. Seega pange omale hea nimi.“ (Abu Dawud)

Tänapäeval valitakse nimed tihti selle järgi, et need oleksid unikaalsed või kõlaksid originaalselt. On täiesti hämmastav, et väga tihti vanemad isegi ei tea, mida nende lapse nimi tegelikult tähendab. Lapsel on aga õigus saada kor-

ralik nimi, mis ei tee talle häbi ega ole ka mingi uhkustamis- või veiderdamisallikas.

SUNNA LAPSE SÜNNIL

On teatud hulk (küll mitte kohustuslikke, aga siiski väga soovitatavaid) sunnasid, mida lapse sünni puhul täita:

- *Adhaani* beebi kõrva retsiteerimine;

- *Tahniik* ehk lapse esmane toitmine (näiteks läbinäritud datlitüki suhu panek) kellegi austusväärse või eriti jumalakartliku isiku käe läbi;
- Nime panek;
- *Aqiqa* lapse 7. elupäeval (või 14., 21. või hiljem, kui eelnenud päevadel pole võimalik). Sel päeval ohverdatakse vastsündinud poisile eest kaks ja tüdrukule eest üks lammas. Samuti aetakse lapse pea kiilaks, kaalutakse juuksed ja antakse juuste kaalu jagu hõbeda hind almuseks;
- *Khitan* ehk poisslapse ümberlõikamine (mida varem, seda parem).

LAPSE TOITMINE

Lapse emal on soovitatav lapsele rinda anda kuni lapse 2-aastaseks saamiseni nagu Koraanis kirjas (2:33).

Tänapäeva meditsiin on tõestanud, et rinnapiimalapsed ei ole mitte ainult füüsiliselt tugevamad, vaid ka tihti intelligentsemad ja

emotsionaalselt stabiilsemad. Samuti on nad tänu imetamisele oma emadele palju lähedased ja tunnevad end väikelapseas palju enesekindlamalt.

Isa tähtsaimaks ülesandeks lapse elu alguses on nii lapse kui ema vajaduste rahuldamine.

LAHKUS

Lapsi tuleb armastusega kohelda. Headus peab olema peamiseks õpetamisviisiks. Anas (رضي الله عنه), kes lapsena Prohveti (صلى الله عليه وسلم) teenistuses oli, on öelnud: „Ma olin ta teenistuses üheksa aastat, kuid ma ei tea, et ta oleks ialgi mulle millegi kohta, mis ma tegin, öelnud, et miks sa seda tegid või millegi kohta, mis ma tegemata jätsin, öelnud, et miks sa seda ei teinud.“ (Muslim)

Prohveti abikaasa Aisha (رضي الله عنها) on edastanud, et üks vaene naine tuli oma kahe tütrega tema juurde. Aisha (رضي الله عنها) andis talle kolm datlit. Naine andis kummalegi tütrele ühe, seejärel võttis järelejäänud datli, tõstis selle suule, et seda ära süüa, kuid ta tütreid tahtsid seda endale. Seega ta jagas selle, mille oli kavatsenud ise ära süüa, nende vahel. See lahkus avaldas Aishale (رضي الله عنها) väga suurt muljet ja ta rääkis sellest Prohvetile (صلى الله عليه وسلم). Selle peale vastas Prohvet (صلى الله عليه وسلم): „Tõesti, Jumal on talle Paradiisi garanteerinud selle eest, mis ta tegi või on Ta tema põrgutulest päästnud.“ (Muslim)

HEADE KOMMETE JA MORAALI ÕPETAMINE

Lastele usu seaduste õpetamine on vanemate jaoks *fard* ehk kohustuslik. Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud: „*Õpetage oma lapsi palvetama, kui nad on 7-aastased ja karistage neid, kui nad 10-aastastena ei palveta.*“ (Abu Dawud, Ahmad)

Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on ka öelnud: „*Jumal varjab seitset (sorti inimesi) päeval, kui pole ühtki varju peale Tema oma ...*“ Teine nende mainitute seas oli noor, kes on jumalakartlikkuses üles kasvatatud. (‘Al-Bukhari)

VÕRDSUS LASTE VAHEL

Üheks targaks kasvatusmeetodiks on kindlasti laste võrdne kohtlemine. Prohveti (صلى الله عليه وسلم) ühe kaaslase (Numan ibn Bashiri (رضي الله عنه)) isa läks Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) juurde ja ütles: „*Tegin kingituse oma pojale, kelle olen saanud Amrah bint Rawaha’ga, aga ta käskis mul sind sellele tunnistajaks kutsuda, Jumala Sõnumitooja.*“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) küsis: „*Kas andsid (midagi võrdset) kõigile oma lastele?*“ Isa vastas eitavalt. Seejärel ütles Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم): „*Ole jumalakartlik ja oma laste vahel võrdne.*“ (Al-Bukhari, Muslim)

Kahjuks on paljud islamiühiskonnad mitte-islamlikest traditsioonidest mõjutatud. Neis ühiskondades peetakse tütreid poegadest madalamateks, kuigi Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud: „*Igaühele, kellel on kolm tütart ja kes on kannatlik, annab neile süüa, juua, riideid oma teenitud varast, neist tütardest saab talle Ülestõusmispäeval kilp tule vastu.*“ (Ahmad)

KANNATLIKKUS

Shaddad (رضي الله عنه) on jutustanud: „*Prohvet (صلى الله عليه وسلم) läks kord välja, kandes Hasani ja Hussaini ja kui ta astus ette, et palvet juhutada, pani ta lapsed maha ja hakkas palvetama. Ta kummardas ja jäi kummardusse nii kauaks, et ma tõstsin oma pea ja nägin lapsi ta seljas. Inimesed ütlesid: „Oo, Jumala Sõnumitooja, sa kummardasid nii kaua.“ Ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „*Mu laps ratsutas mu seljas ja ma ei tahtnud teda segada, kuni ta oli küllalt saanud.*“ (Ahmad, An-Nasai)*

SÕBRALIKKUS

Teismelised lapsed õpivad väljaspool kodu palju uusi asju. Siis on just paras aeg nende sõbraks hakata. Vanemad peaksid oma lastesse nii suhtuma, et lapsed neid usaldaksid. Kaaslaste mõju võib sel ajal lapsed valele teele juhatada, kuid vanemad peaksid siinkohal olema ankruks ja lapsi õigel teel hoidma.

PALVE LASTE EEST

Viimaks peaksime oma laste eest palvetama, et Jumal neid õigele teele juhataks ja seal ka hoiaks. Võime palvetada: „**Mu Isand, tee mind palves meeledkindlaks ja mu järeltulijad ka. Ja meie Isand, võta vastu mu palve.**“ (14:40)

LÄÄNEMAAILMA PÜHAD

Autor: Aisha

Ideekild: <http://justnes.word-press.com>

Prohvet (saws) on öelnud: „Igaüks teist on karjus ja igaüks vastutab nende eest, kes tema kaitse alla on usaldatud. Mees on karjus ja vastutab nende eest, kes ta kaitse all on. Naine on karjus oma mehe majas ja vastutab nende eest, kes ta kaitse all on.“ (Al-Bukhari, Muslim)

Avastasin ühe noore ameeriklannast moslemi blogist järgmise loo (mugandatud tõlge):

„Oli päev enne Halloweeni ja meie mošee pühapäevakooli direktor küsis nooremate laste käest, kas nad seda tähistavad. Vastuseks noogutas terve rida lapsi, samal ajal erutusest niheledes, kui nad käed üles tõtsid ja neid vibutasid. Direktor raputas pead ja ütles kurjalt: „Ei! Meie ei tähista Halloweeni, see on *haram*!!! Miks seda üldse tähistada?! Üks julge laps vastas: „Sest siis saab kommi! Me tahame kommi saada!“ Selle

peale oli direktor hetke vait, siis lausus: „Kui tahate kommi, minge oma vanemate juurde, küsige neilt raha ja ostke poest kommi.“ Oli naerupahvakuid, pettunud nägusid ja ... läksime palvusele. See oligi kõik. Keegi ei rääkinud sellest, mida Halloween endast kujutab, kust see pärit on; keegi ei võrrelnud seda kommet meie usuga. Palju parem ja konstruktiivsem oleks olnud lastele selgitada, mis Halloween on ja miks peaksime just oma usu üle uhked olema ja seda praktiseerima, selle asemel et teisi jäljendada. Kas me tõesti arvame, et sellest piisab, kui ütleme lastele „ei“ ja probleem lihtsalt haihtub? Kas meil on vanemadena ikka õigus lihtsalt keelata ja mitte selgitada, miks ei tohi juua, kohtingutel käia, narkootikumide võtta, hasartmänge mängida jne? ...“

Tõesti, tihti on nii, et keelame oma lastele midagi, aga ei selgita. Meil, kes me Euroopas moslemilapsi kasvatame, on mitte-islami

pühad kujunenud tihti lausa tabuteemaks – ei puutu, muidu läheb veel haisema. Aga sellest peaks kindlasti rääkima. Et kuhu me tõmbame siis selle joone, millest edasi me juba enam ei astu?

Kõigepealt on minu meelest oluline selgeks mõelda, millega üldse tegemist on ja mis on meie valikud. Millega meil tuleb siin „rinda pista“? Jõulude, lihavõtetepühade, kadri- ja mardipäeva (nüüd juba ka Halloweeni) uue aasta ja jaanipäevaga? Kas me tähistame sünnipäeva? Aga Eesti Vabariigi aastapäeva? Mis on meile islamis keelatud? Teiste usupühad? Aga kas jõulud on Euroopa kõige ateistlikumas riigis Eestis usupühad? Või on need paganlik jäänuk, mida ka tähistada ei tohiks? Või on see kohalik kultuur nagu sünnipäevad, vabariigi aastapäev jne, mida paljude õpetlaste arvamuse kohaselt on täitsa lubatud tähistada, seni kuni see tähistamine islami seadusega vastuolu ei lähe (alkoholi ja sealiha tarbimine, meeste ja naiste liigne

segunemine, ebasüüdsad riided jmt)?

Lõppkokkuvõttes on igaüks ise oma pere „karjane“ ja võtab ise otsuse vastu, aga kindlasti ei tohiks me lihtsalt silma kinni pigistada ja lasta asjadel omasoodu kulgeda; end nurka peita ja oodata, kui pühadeaeg mööda saab.

Mis valikuid meil siis on? On moslemitest vanemaid, kes eelistavad end kõigest läänemaailma pühadest täielikult välja lõigata ja sellest karavanist ka oma lapsed eemal hoida. Neil on õigus – see on kõige kindlam! Aga kas alati ka kõige mõistlikum? Oleneb olukorrast. Juhul kui elatakse mitte-moslemitest perekonnaliikmetest kaugel ja lapsed käivad islamikoolis (näiteks Iirimaa, Belgias, Prantsusmaal), ei ole see sugugi keeruline ja sellisel juhul oleks nende pühade tähistamine tõesti juba nagu perekonda importimine. Olen nõus – parem vältida. Samas ei tohi sellise valiku teinud vanemad teemat ignoreerida ja peaksid siiski oma lastele selgitama, mis nende pühade taga on, kes neid tähistavad, mis selle asja mõte on jne. Ja soovitavalt mitte kirudes ja maha tehes, sest lapsed peavad siiski elama koos samas ühiskonnas lastega, kes neid pühi tähistavad ja kelle jaoks neil on suurem tähendus.

On ka moslemitest vanemaid, kes end läänelikest pühadest täiesti ära lõigata ei saa, sest nad suhtlevad pidevalt väga lähedalt oma mitte-moslemitest perekonnaliikmetega ja ei soovi neid haa-vata. Või siis ei lase mitte-moslemitest perekonnaliikmed end sellest häirida, et moslem sünnipäeva ei pea – tulevad ikka kohale õnnitlema (ja siis on väga piinlik, kui pole neile midagi pak-kuda), või jõule ei tähista – teevad ikka kingitusi (ja nendest keelduda oleks väga ebaviisakas ja sol-

vav). Meil Eestis pole ka islamikoole ega -lasteaedu, seega käivad lapsed teiste lastega õppimas-mängimas ja puutuvad tahes tahtmata kogu selle „kaadervärgiga“ kokku. Heakene küll, jõulupeole võib ju alati mitte minna, aga lasteaedades hakkavad päkapikud käima juba detsembri algusest ja kogu jõulumuinasjuttki hakkab juba päris vara end vestma. Ei saa ju moslemist laps terve detsembri ja mõnikord osa novembritki kodus istuda. Mida siis teha? Eks kõige parem oleks vast nii palju kui vähegi võimalik mitte kaasa teha, aga seal, kus tõesti on küsimuses kalli sugulase kingist keeldumisega solvamine, tuleks omad arvutused mõttes teha ja mõelda, et mis on antud juhul kõige tähtsam. Minu isiklik kalkulatsioon näitab, et selgitan oma seisukohta ja tänan kingi eest.

Väga oluline on ka näiteks jõulupühade puhul see, kas konverdi pere on usklikud või mitte. Kristlikke pühi moslemid ei tähista. Paganate omi (NB! 24. detsember tegelikult päikesejumala Apollo sünnipäev ehk talvine pööripäev) samuti mitte. Aga kui küsimuses on vaid pisike perekondlik õhtusöök ateistidest vanemate meelega (mida on ju alati võimalik ka mõned päevad ette või tahta nihutada!), siis mina isiklikult selles küsimuses vaidlema ei hakka. Aga nagu ennist juba ütlesin – eks kõik sõltu paljuski konkreetsest olukorrast ja valikute olulisusest.

Ja lapsed? Minu lapsed veel koolis ei käi. Lasteaias küll ja jõulutrall hakkas neil seal juba peale. Terveks detsembriks ma oma lapsi sellepärast koju ei jäta. Küll aga vaatan ma asjale positiivsest küljest ja mõtlen, et küllap see aeg on üks hea võimalus lastega juttu teha sellest, mis on „meie“ ja mis „nende“ pühad ja miks. Õpetajad

lasteaias aitavad ju kaasa – ühe poole selgitustööst teevad nemed, teise poole selgitan juurde mina. Oleks ju ennekuulmatu kui minu lapsed, kes Eestis elavad, ei teakski, mis on jõulud, kes päkapikud või jõuluvana. Minu, kui vanaema, ülesanne aga on siis neile selgitada, mida meie usk selle kohta ütleb. Ja nagu enne juba mainitud sai, siis **viisakalt!**

Loomulikult on ka selliseid moslemitest vanemaid, kes mitte lihtsalt ei lase oma lastel kõigest trallist alati osa võtta, vaid teevad seda hea meelega ka ise, ilma kunagi lastele selgitamata, mis kõige selle taga on või mis meie usu nõuded selles osas on. Seda lähenemist pean mina isiklikult valeks ja vastutustundetuks. Sest kui juba olla moslem, siis ikka nii, et seadust ka järgida.

Lõpetuseks ütlesin veel, et siia said kirja minu isiklikud mõtted antud teemal. Nendega võib nõustuda või mitte nõustuda. Meil kõigil on lõppkokkuvõttes isiki vaba voli ja tahe.

ISLAMIRÕIVASTUS LASTELE

Autor: Aisha

KUIDAS INNUSTADA LAPSI ISLAMIRÕIVAID KANDMA?

Enamikel uskuldel ja kultuuridel on oma eripärad, läbi mille teistest erinetakse. Islami üheks eripäraks on riietus. Peaksime oma lapsi innustama islamiriideid kandma; mitte lihtsalt selleks, et teistest erineda, vaid selleks, et nad õpiksid tagasihoidlikkust ja oma kehaga mitte manipuleerimist, mis on islamis väga oluline.

Oluline on, et me mõistaksime, et kui kasvatame oma lapsi Euroopas, ei saa me neid sundida riides käima samamoodi, kui nad seda teeksid

islamiriikides. Me peame neile siiski jätma vabaduse valida riideid vastavalt kohalikule kultuurile ja etnilistele traditsioonidele, samas neile meenutades, et tagasihoidlikkus on äärmiselt oluline ja õpetades, mis on islami seaduse järgi riietuse tingimused. Näiteks, kui meie teismeline poeg soovib kanda lühikesi pükse ja T-särki, siis ei ole meil mõtet talle *thaubi* või *šalwar-khamiisi* peale suruda; meie ülesanne on talle meenutada, et mehe riided peavad ulatuma vähemalt põlvini, peavad olema piisavalt laiad ja ei tohi sisaldada mingeid *širki* sümboleid.

Samuti võib meie tütar valida ükskõik millised riided, mille materjal ei paista läbi, mis on piisavalt laiad, katavad

kõik vajalikud kehaosad ja ei ole liialt ekstravagantsed ega silmatorkavad.

Islamilik riietus on midagi, mille üle peaksime uhkust tundma, mitte seda häbenema. Kui kanname riideid, mis on Jumala seadusele vastavad, ei tähenda see, et lõikame end ülejäänud ühiskonnast ära, vaid seda, et kohaldame oma usu ühiskonnaga, kus me elame. Islamilik rõivastus ei ole mitte lihtsalt tagasihoidlik vaid ka väga mugav. Seega, kui lapsele islamirõivastusest räägime, ei tohiks minimata jätta ka seda, et laiemates riietes on meil endil ka palju mugavam olla. Eriti puudutab see punkt just tütarlapsi, kellele tänapäeva lääneühiskond igasuguseid füüsilisi kriteeriume seab.

Tihti kasvavad noored tüdrukud üles mõeldes vaid selle peale, kui kõhnad ja ilusad nad välja näha tahavad. Laiemaid riideid kandval tütarlapsel ei ole vaja nii väga selle pärast muretseda, kui suur või väike näiteks ta taguots hetkel on.

Laste innustamiseks võime ka neile öelda: „*MašaAllah, sa näed täna nii hea välja!* Nendes riides on sul hea ringi liikuda ja palvetada, sest neis on piisavalt liikumisruumi.“ Vanemate laste innustamiseks võime veel näiteks öelda: „*MašaAllah, sa näed nii hea välja nagu Prohveti (saws) kaaslased!* Küllap Jumal on sinuga rahul inšaAllah!“

nende välimuse ja riiete üle kohut; olgu need riided siis islamilikud või päris tavapärased. Tõelised sõbrad aga näevad pigem seda, milline inimene riiete sees on ja mitte vaid riideid. Jumala Sõnumitooja (saws) on ka öelnud: „*Islam sai alguse kui midagi kummalist ja see muutub uuesti kummaliseks. Seega head uudised neile, kes on kummalised.*“ (Muslim)

Ära vihasta lapse peale, kui ta ei taha islamirõivaid kanda; eriti kui ta on veel väike. See võib ta hoopis eemale hirmutada. Käskimise ja vihastamisega ei saavuta me midagi. Innusta oma last, anna talle valikuvõimalusi ja aega, sest usus ei ole sundi – meie teod peavad olema pühendatud Jumalale ja mitte ainuüksi vanemate meeleheale.

Laste enesehinnangule tähelepanu pööramine on äärmiselt oluline. Nad peaksid end tundma kindlalt; vaid siis saavad nad elus hakkama. Kiitkem oma lapsi, kui nad millegi heaga hakkama saavad, see innustab neid edaspidigi meie kiitust otsima ja hästi käituma.

Kui lapsel on raskusi, kuna ta kaaslastest tema islamilikku rõivastust selle erinevuse tõttu kummaliseks peavad, võid talle öelda, et sellest pole midagi, kuna enamike inimeste üle mõistetakse meie ühiskonnas

Jutusta oma lastele Prohvetist (saws), tema kaaslastest ja kuulsatest moslemitest, kes on läinud maailma ajalukku. Nii mõistavad nad, et ei ole sugugi ainsad, kes Jumala seaduse järgi riietuvad ja selles ei ole tegelikult midagi imelikku.

Äärmiselt oluline on ka see, et näitaksime vanematena oma lastele head eeskujut. Kas me ise kanname islamirõivaid? Kas need vastavad ikka islami seadusele? Kas kanname oma rõivaid uhkusega? Kas hoiame need alati tagasihoidlikud ja puhtad?

TARK MOSLEMIST EMA

Tõlkinud: Tahira

Autor: Sana Gul Waseem

Allikas: <http://productivemuslim.com/motherhood-series>

Sana Gul on kahe lapse ema ja Koraani ning siira (Prohveti (صلى الله عليه وسلم) eluloo) õpilane. Ta töötab Islamic Lifestyle 'is. See on grupp inimesi, kes propageerivad elamist kooskõlas Koraani ja sunnaga. Ta kirjutab ka blogi – islamiclifestyle4u.wordpress.com.

„Oo Allahi Sõnumitooja, ma soovin minna ja võidelda (*dži-haadil*) ja palun sinult nõuanet.“ Ta (صلى الله عليه وسلم) vastas: „Kas sul on ema?“ „Jah,“ vastas mees. Allahi Sõnumitooja ütles: „Siis jää tema juurde, sest Paradiis on tema jalga-de all.“ [an-Nasa'i]

Hetkest, mil saame teada, et peagi sünnib perre laps, kuni meie viimse hingetõmbeni, oleme rännakul, mis kulgeb naeru, nutu ja piiritu rõõmu saatel.

InšaAllah, käesoleva ja järgnevate artiklitega soovin aidata kaasa, et oleksime naistena efektiivsemad emad, kes reageerivad oma laste vajadustele adekvaatselt, valmistuvad teispoosuseks ja jaksavad üle-

tada keerulisimad eluhetked, mil süda on raske.

Aga alustagem algusest ...

TARK TITEMAMMA

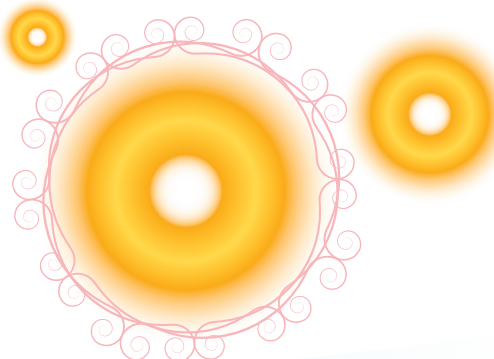
Esimest korda emaks saada on erakordne tunne. Hetkel, mil laps sünnib, saab alguse rännak, mille iga samm võib anda talle tohutu tasu selles elus (*dunja*) ja teispoosuses (*aakhira*). Kui meie iga tegu on pühendatud heale, saab kord sellest lapsest, kes meie perre sündis, täiskasvanu, kes on sü-

gavalt ja kindlalt pühendunud Allahi (swt) teenimisele.

„Naine on karjus, kes vastutab oma mehe majapidamise ja laste eest.“ [Abu Dawud]

Kuidas saada targaks vanemaks?

„Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „...tee asju jõudumööda, sest Allah (swt) ei ole kokkuhoidlik (sulle tasudes)... ka kõige pisem tegu on Allahile (swt) meelepäraseim, kui seda

tehakse pidevalt.” [Sahih Muslim]

Viis moodust, kuidas efektiivne ema majapidamistöödega toime tuleb:

1. Alusta päeva *fažri* palvega.

„Edukas on see naine, kes ärkab vara ja hakkab kohe toimetama,” ütleb minu ema, ja ma nõustun temaga täielikult! Neil päevil, mil alustan päeva *fažri* palve ajal, saan tehtud kõik õppetööd ja kodused tööd röömust ning tegevusnust pakatavana. Soovitan pärast *fažri* palvet jääda ärkvele, retsiteerida Koraani ja teha ära mõned päevatööd. Loomulikult tuleb ette päevi, mil kõigele vaatamata ei jaksa vara tõusta. See ei tohi siiski harjumuseks muutuda. Kui laps ärkab keset ööd, tee öine *duaa*, *dhikr* ja *duaa* mähkmeid vahetades või beebile süüa andes. Soorita seejärel *tahažžudi* palve 2 *rakat*. Varane palvetamine on kõige parem. Kui päevakava on õigesti koostatud ja arvestab kõigega sinu elus, siis on võimalik teha palveid õigel ajal. „Ära lükka palvet edasi või see jääb sul tegemata. Kodutööd ei saa kunagi otsa,” ütles kolme suurema lapse ja ühe 1-kuuse beebi ema.

2. Koosta järgmise päeva tegevuskava.

Tee nimekiri tegevustest, millele planeerid järgmisel päeval keskenduda, juba eelmisel öhtul või hommikupalve ajal. Nii säilib keskendumisvõime kogu päeva vältel ja pakub rahuldust päeva lõpus. On kirjutatud palju suurepäraseid

artikleid kodustele emadele. Saadaval on ka töölehed, mis on just neile mõeldud.

3. Kasuta lapse lõunauinikut nende tegevuste lõpetamiseks, mis vajavad kõige suuremat tähelepanu.

Juhul kui beebil ei ole veel välja kujunenud unerežiimi, siis jälgi tema loomulikku kehalist tasakaalu ja peagi on selge, millal beebi väsib ja vajab und. Kui ta siis ikkagi keeldub uinumast, pane ta kiige sisse ja vaheta tegevust. Käi poes, vankri rütmiline liikumine uinutab lapse magama.

4. Puhka!

Tee uinak. „See on sunna,” ütleb mu sõber röömsalt. Leia aeg päeval, mil saad rahulikult maha istuda ja oma kohvi või teed nautida. Eesootavate tööde hulk ei oma mingit tähtsust. Leia igas päevas 15 minutit, et istuda ja lõdvestuda. Nii väheneb stress ja ei teki nii kergesti enesehaletsuse hoogusid, sellised nagu: „Oh aeg! Nii palju on teha!”

5. Terve päev pidžamas ringi käia ei ole eriti efektiivne, olgu see kuidahes mugav.

Riietuge beebiga mõlemad juba hommikul nii, et võiksite igal hetkel kodust lahkuda. Siis ei teki õuuminekul suuremat sagimist!

Efektiivne ema suudab teha päeva jooksul palju head. Järgnevalt toon välja viis moodust, kuidas saada edukamaks heade tegude tegemisel. Proovi järele! Nii muutub koduse ma-

japidamise järele vaatamine kegemaks, *inšaAllah*.

Viis efektiivset moodust, kuidas suurendada heade tegude hulka päevas:

1. Koraani lugemine lapse eest hoolitsedes.

Loe Koraani samal ajal, kui toidad last või ajal, mil ta mängib iseseisvalt. Kaasa laps oma tegevusse. Kui laps näeb ema Koraani lugemas või retsiteerimas juba maast madalast, on juba veidi vanemas eas lapsele kergem Koraani tutvustada. Üks lehekülg Koraanist päevas on juba väga hea. iPhone, iPad või androidi olemasolul laadige sinna Koraan, see lihtsustab elu märgatavalt.

2. Lase lapsel kuulata, kui teed *dhikrit* ja *duaad*.

Meenuta Allahit autosõidul või lapsega jalutuskäigul olles. Retsiteerige suurat ul-Fatiha [Koraan 1 *ajad* 1-7] unelaulu asemel, korrake Allahi (*swt*) nimesid. Allah ütleb: „**Ja kõige ilusamad nimed kuuluvad Allahile, siis kutsu teda nende nimedega.**” [Koraan 7:180] Retsiteerimine lohutab südant. Teine suura, mida uneajal lapsele retsiteerida, on suurat ul-Mulk [Koraan 67 *ajad* 1-30]. Kui minu tütar oli alles beebi, laulsin talle unelauluks tähestikulaulu. Suuremaks kasvades õppis ta tähestiku selgeks kuulmise järgi. Kui oleksin teadnud, et selline retsiteerimine võib lapsel hilisemas elus lihtsustada asjade õppimist, oleksin kasutanud seda võimalust talle Koraani retsiteerimiseks. Ära kaota või-

malust, mida Allah (swt) pakub. See teeb teile mõlemale head, kui laps kuuleb enne und Allahi sõnu ja *inšaAllah* jätab need meelde kuulmise järgi. Õelge valjusti tualetti sisenemise *duaad*, kodust lahkumise *duaad* ja reisi alustamise *duaad*. Nii kummardate Jumalat ja aitate lapsel meelde jätta *duaasid*. Paljud edukad emad on õpetanud oma lastele kuulmise järgi selgeks mitmed *duaad*. Pidage meeles neid korrata mitmeid kordi päevas.

3. Õpi lapse uneajal.

Kui maja on vaikne – istu, tee süüa, korista elamist ja kuula samal ajal YouTube'ist loenguid või täienda oma teadmisi õpetlaste kodulehekülgi külastades. See on üllatav, kui palju sellisel viisil võib teadmisi omandada. Nii sai alguse ka minu Jumala teenimine. Mu abikaasa ohkab sageli minu sülearvutilt jahu jäänu-seid pühkides. Mp3, iPodid ja juhtmeta peakomplektid on siin head abimehed. Üks öde suutis meelde jätta suure hulga õpetlaste kõnesid, neid

vaid söögitegemise ajal kuulatas. Osalege *halaqadel*, mida korraldatakse samal ajal, kui teie laps magab. Võtke kaasa piima, mähkmeid ja mänguasju. Üks noormees, keda tema ema endaga kaasa võttis seminaridele ja õptubadesse, mida korraldas, on ise nüüd *dawa* töös aktiivne ja väga tubli.

4. Lõika kasu igapäevasest rutiinist Koraani õppimisel.

Beebi kõrvalt saab suurepäraselt Koraani pähe õppida. Kui beebi äratab sind varastel hommikutundidel, tee *tahažžudi* ja *fažri* palve, tegele lapsega, samal ajal Koraani kuulates ja pähe õppides. Ole rõõmus, kui Allah (swt) aitab teil vara ärgata ja Teda teenida. Kui ärkad vara, saad seada sisse varase ärkamise rutiini ka oma beebi jaoks – nõnda harjub ta juba varakult hommikupalve ajaks ärkama.

5. Leia aega, et teha midagi Allahi (swt) meenutamiseks.

Kui analüüsid oma päevakava, siis vaata seda pilguga, mis aitab leida piisavalt vabu hetki, et teha midagi Allahi (swt)

heaks. Küsi endalt, millal ärkab abikaasa? Millal ta tööle läheb? Millal ärkab laps? Millal tal on kõht tühi? Leia aega beebi uneajal, kui ta omaette mängib või kui laps on vana vanemate hoole all. Tõlgi, koosta kokkuvõtteid õpetlaste loengutest ja jaga neid oma sõpradele, kasuta oma teadmisi teiste õpetamisel ja loengute andmisel. Üks öde tõlkis mõned urdukeelsed loengud inglise keelde ja jagas neid oma sõpradele, õpetas ja refereris. 15 minutit iga päev loengu tõlkimiseks ja viie päevaga oli loeng konspekteritud ning avadatud. Kui laps magab lõunaund, mine reedeti mošeesse *žumuale* ja võta sinna veel keegi kaasa. Keeda pastat ja vii pühapäevakooli lastele eineks. See on neile teretulnud!

SubhaanAllah, see vaimustab mind ikka ja alati, kui imeiline on islam. Kuidas Allah (swt) on võimalikuks teinud tohutult suure kasu saamise kõige lihtsamaid igapäevaseid toiminguid tehes, nagu seda on lapse toitmine, mähkimine, lohutamine ja magamapanek.

TARK EMA

Sinu rännak emana algas suure julgustamise, närvipinge ja rõõmu saatel. Pisikesest pambust on kasvanud õnnelik laps. Möödas on esimene koolipäev, mil sai poetatud paar pisaratki. Nüüd on kodus vaikus. Ei mingeid hääli. Hea uu-

dis on see, et vaikus ei kesta kaua. Peagi on kodu lärmi täis.

See vaikus on Allahi (swt) õnnistus, kasuta seda efektiivselt. Nüüd, kus lapsed on suuremaks kasvanud, on sul rohkem aega muudeks asjadeks, sest nad ei vaja sind enam nii palju. Kasuta vabu minuteid ja

tunde efektiivsemaks emaks saamisel.

Siin on 14 ideed, mida suuremate laste emad oma ajaga teevad.

1. Õpi!

Tagasi raamatute juurde, ütlen ma! Kui sa pole end veel mõnele kursusele registreerinud, tee seda nüüd. Õppida

pole kunagi liiga hilja! Need on vaid saatana riukad, et panna sind uskuma, et oled õppimiseks liiga vana.

Millest alustada? *Online* kursuseid, mille lõpus antakse diplom või kraad, on mitmeid. Hiljuti lõpetas üks mu sõpru islami rahanduskursuse kolme väikese poja, koduse majapidamise eest hoolitsemise ja õpetajana tegutsemise kõrvalt.

2. Levita häid vilju.

Alusta tarkuseivakeste jagamist oma perest – see on Jumala Sõnumitooja sunna (صلى الله عليه وسلم). Jaga väärtuslike pärleid, mida saad islamiõpingutel, oma mehe ja lastega; vali õhtuste juttude jaoks teemasid *siira* juhtumitest.

Ole julgem tegema rohkem *dua*sid ja järgima sunnat; tähistä väikeseid ja suuri edusamme selles valdkonnas koos perega. Räägi neist oma vanematele ja sugulastele. Kirjuta e-maile ja maini vestluse käigus.

3. Tegele loovate asjadega.

Mõttele, milles sa tugev oled. Kui oled hea kirjutamises, koosta tekste selle kohta, mida oled õppinud ja jaga. Kui sinu tugev külg on esitlused, korralda sõpradele teeõhtuid ja jaga oma teadmisi teistega. Kui sul on annet kunstitegevustes, kujunda pilte *dua*dega ja *hadiith*itega, jaga neid nt Facebookis.

Võid koostada isegi lühikese ahelkirja, mis on informatiivne

ja autentne ja selle sõpradele saata. Kui sinu tugev külg on sotsiaalmeedia, alusta islami-lehekülje koostamist nt Facebookis.

Prohvet Muhammad (صلى الله عليه وسلم) ütles Alile (*raa*): „Kui ka ainult üks inimene leiab tee islami juurde sinu kaudu, on see Allahi jaoks parem kui kogu kari punaseid kaameleid.“ [Al-Bukhari ja Muslim].

4. Algata õpiringe.

Algata õpiringe lastele Kooraani ja sunnat õpetades. Paljud mu sõbrad on hakanud õpetama *tafsiiri* ja *siirat* oma lastele ja sõpradele. Valida on paljude õppevahendite hulgast. See on sinu *sadaqa žaar*ia.

5. Jaga informatsiooni.

Kui sul on fotokoopiaid *dua*de raamatutest või voldi-

kuid (mis jagavad teavet rama-daani, *hadži* jms kohta), jaga neid oma sõpradele ja pere liikmetele, levita mošees või jäta islamikeskustesse. Ära üllatu, kui need kiiresti kaovad. Võta neid kaasa nädalavahe-tuse pidudele ja kingi tänutäheks sõpradele.

6. Tõlgi ja koosta lühiülevaateid.

Koosta loengumaterjale ja jaga laiali. Üks õde koostas hiljuti „Al-Usool Uth-Thalaatha“ põhjal lasteraamatu kolme küsimusega hauataguse elu kohta. Seda kasutatakse nüüd 6-15 aastastele lastele islami õpetamiseks nii islamikoolides kui kodus.

7. Tööta Allahile (swt).

Me kõik peaksime tegema tööd Allahile (*swt*), oma võimete piires ja asjaolusid arvestades. Ükski hea tegu pole väi-

ke. Leia endale sobiv tegevus ja alusta väikselts. Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Ka kõige väiksem hea tegu, kui seda tehakse pidevalt, meeldib Allahile kõige rohkem (kui üks kord tehtud suur hea tegu).“ [Muslim]

8. Tööta vabatahtlikuna.

Õpeta islami pühapäevakoolis. Kui sul pole võimalik õpetada, siis tegele administratiivse tööga. Mõni töötab 30 minutit vabatahtlikuna, teine varustab kooli käsitöömaterjalide ja einetega õpilastele.

9. Aita mošeed puhastada.

Puhasta, vaheta elektripirn, too salvrätikuid, puhasta tolmuimejaga põrandaid. Nägin üht öde sageli koos oma tütrega mošee põrandaid tolmuimejaga puhastamas ja mošee ümber lilli kastmas.

10. Korralda *halaqasid*.

Võta oma kohustuseks organiseerida *halaqasid*. On palju asju, mida saab teha – koostada külaliste nimekirju, panna paika kuupäevi ja leida kõnelejaid, postitada voldikuid jne.

11. Aita abivajajaid.

Kogu ja toimetage toiduvarusid kohalikele lastekodudele või jaga puuduses olevatele kogukonna liikmetele.

12. Paku end vabatahtlikult hoolitsema liikumisvõimetute või krooniliselt haigete ödedele.

Pole oluline, kas ta viibib haiglas või on kodusel ravil, see on õnnistuseks teile mõle-

mile. Võid isegi korraldada lõbusõite koos tema lastega.

13. Mine appi äsja sünnitanud ödedele.

Mine vaatama vastseid emmesid. Nad vajavad abi, eriti kui pere pole läheduses. Paku ennast vabatahtlikult lapsehoidjaks, kui tema või ta laps on haige. Jaga häid nõuandeid. Sa saad selle eest palju õnnistusi.

14. Aita oma abikaasat.

Paljudel meist on kvalifikatsioon, millega saab aidata oma abikaasat ja teisi pereliikmeid erinevaid asju tehes. Üks usuõde asus tööle oma mehe kliinikus meditsiiniõena. Kui su mehel on oma firma, võid aidata teda nt raamatupidamises.

Oma aja paremaks kasutamiseks on palju võimalusi. Peamine on tahe. Kui sul on tahe, *inšaAllah* sujub ka kõik muu.

Efektiivne ema on tulvil energiat ja innukust. Ometi tuleb meie kõigi elus ette ka aegu, mil kaldume kõrvale.

Rutiini taastamine on raske ettevõtmine, ent vajalik.

KUI IMAAN LANGEB

See on juba meie sarja kolmas osa. Meie artiklite keskmes on olnud efektiivse ema areng alates lapse sünnist läbi kooliea. Enamasti püsime me oma ülesande kõrgusel, ometi tuleb ette ka raskemaid aegu, mil pole abi ei parimatest kavatustest ega suurtest jõupingutustest. Miski ei näi siis minevat nii nagu vaja.

Kuidas taastada oma jõuvarusid? Kuidas end motiveerida olema taas efektiivsed? Selles artiklis keskendume oma siseamisele häälele ja selle õigele häälestamisele, et tugevdada oma *imaani* (usku) olukorras, kus asjad lähevad ülekaate.

Päevad, mil *imaan* on maldalseisus

Efektiivse naisena on sinu peamine eesmärk veeta iga uus päev paremini kui eelmine. Sa sead eesmärgiks parandada Jumala teenimise kvaliteeti ja täita kõiki endale võetud kohustusi. Kui sinu usk on tugev, suudad sa kerge vaevaga minna läbi iga päeva.

Miski ei näi võimatuna. Tulgu mis tuleb, sa suudad naerata-da ja kõigega toime tulla. *Al-hamdulillah!*

Siis aga hääbub valgus ja sul pole enam jõudu millegagi hakkama saada. Majapidamis-tööd kasvavad üle pea ja Jumala teenimises kaob säde. Korruga hakkab side Jumalaga (swt) katkema, või tundub juba katkenuna.

Kellelegi ei meeldi need moraali madalseisu päevad. Efektiivsete naistena nimeta-me neid päevi *imaani* madal-seisu päevadeks. Ja emadena ei saa me selliseid päevi enda-le lubada. Kas pole nii?

Esiteks uurime, mis peitub sellise olukorra tekkimise taga ja siis vaatame, kuidas sellest välja tulla.

Pilguheit südamesse

Moraali või *imaani* kõrg- ja madalpunktid, nagu efektiivsed naised neid kutsuvad, on meie elu reaalsus ja meie võit-lused, mida me katkematult peame.

Jah, see on väsitav. Ja esma-pilgul tundub, et see on midagi, mida me tegelikult ei vaja. Tõde on aga see, et läbi selle tugevneb meie *imaan* ja me suudame olla efektiivsemad.

Määrame esiteks moraali või *imaani* madalseisu põhju-sed. Ausa sisevaatlusega saab kergesti välja selgitada need kohad südames, mida saatan ära kasutab, siis saame oma olukorda parandada ja ammu-tada oma *imaani* tugevdami-

seks uut jõudu *inšaAllah*. Abi võib olla järgneva lihtsa protsessi läbitegemisest.

1. Pane kirja oma kavatsused

Meie kavatsused iga teo taga mängivad olulist rolli meie usu ja moraali tõusul ja langusel. Enamasti alustame kõiki tegevusi õige kavatsuse-ga kummardada Allahit (swt), ent mingil hetkel seguneb see meie tunnetega, vajaduste rahuldamise vajadusega, uhku-sega jne.

Oma tegevusi eelnevalt läbi mõeldes, kavatsusi valjult väl-ja öeldes ja üles kirjutades, suudame paremini neid kont-rollida. Algselt üles kirjutatud head kavatsused aitavad meil taastada tõelised eesmärgid. Vaid nii on võimalik paremini määratleda saatana sosistami-si, mis meie südant usust kõr-vale kalduma on sundinud.

2. Mõttele läbi, millised on sinu prioriteedid.

Vale kavatsuse tulemusena muutuvad ka prioriteedid hä-gusaks. Efektiivse naisena on sinu esmased kohustused lap-sed ja mees. Ometi, kusagil kõigi nende kohustuste taga, on vajadus tunda rahuldust oma tegemistest. Siis aga tekib süütunne, kuni see meid täielikult enda alla matab, elu talumatuks muudab ning meie *imaan* laseb nina norgu.

Siis on aeg teha *istikhaara* palve ja paluda Allahilt (swt) abi. On aeg maha istuda, mõ-tiskleda, kus sa eksisid.

Võta välja oma päevaplaan ja eesmärgiseadja. Analüüsi

ennast. Kas täidad kõiki ko-hustusi eesmärgipäraselt? Kas täidad oma lubadusi Allahi (swt), enda ja teiste ees? Vali uus strateegia, reorganiseeri oma päevased tegevused.

3. Määratle, kus on vajaka-jäämised ja liialdused ajapla-neerimisel.

Vahel ei kasuta me õigeid käepäraseid vahendeid, et lei-da paremaid mooduseid oma igapäevaste tegevuste pla-neerimisel ja kohustuste täit-misel. Teinekord jälle võtame liiga palju ette ja ootamatuste korral laguneb meie ilus rutiin koost, me kaotame olukorra üle kontrolli, tunneme ebaõn-nestumise valusaid pisaraid ja *imaan* langeb.

Vaata, mõtle hoolega, mis põhjustab *imaani* langust. Kas see on liiga vähene aja planeerimine, nii et suurem osa tege-vusi saab tehtud juhuslikult või planeerid oma aega üle? Sea realistlikumad sihid, et nii oma *imaani* kaitsta.

4. Kas kasutate *imaani* tu-gevdamiseks väliseid vahendeid?

Paljud meie hulgast oletavad, et *imaani* efektiivsus sõltub kindlatest tegevustest, näiteks tundides osalemisest või loengute kuulamisest või Allahile (swt) oma osa andmises. Olukorras, kus sinu laps on haige või on sul külalised, sa ise olete haige või millegi tegemisega hõivatud, ei ole sul nende tegevuste jaoks aega ja tekib tunne, et side Jumalaga

on kadumas või kadunud ja *imaan* langeb.

Pea meeles, et *imaani* ei saa mujalt ammutada kui vaid enese seest.

Imaani jõuvarude taastamise vahendid

Kui põhjused on välja selgitatud, siis on aeg teha jõupingutusi, et puhastada ja tugevdada oma südant ja kaitsta seda saatana sosistamise eest. *MašaAllah*, islam on andnud meile selleks kõik vahendid.

1. Ava Koraan.

Kui sul on mõni lemmikkoht Koraanis, mille lugemine sind rahustab, siis loe seda. Muul juhul ava Koraan juhuslikust kohast. Loe ja mõtiskle, milline sõnum seal peitub. See lohub sinu südant. Retsiteeri ja loe tõlget. Meenuta Allahit (swt) sageli. Õde, kes oli hiljuti raskustes, ütles, et talle tundub nagu hoiaks inglid tema südant ja annaks jõudu raskustest läbi minna. „**Kinnitatus on nende südamed, kes**

usuvad ja meenutavad Allahit.” (Koraan 13:28).

2. Palveta sageli.

Räägi Allahiga (swt). Otsi abi palvetest. Palveta alati õigel ajal. Isegi kui *khušu'* tase on madal, ära anna alla. Ärka ööpalveks. Nuta ja palu Jumalalt abi. Räägi Talle, mida tunned. Tema on *as-Sami'*, Tema kuulab sind alati.

3. Otsi õiglaste inimeste seltsi.

Suhtle nendega, kes keskenduvad *aakhirale*. Räägi sõprade või pereliikmetega, kes püüdlevad Allahi heakskiitu. Nemad julgustavad alati rohkem Jumala teel pingutama. Nad ei kutsu sind kinno, et sinu tuju tõsta. Pigem kuulavad nad sind ära ja retsiteerivad sulle Koraanist ja *hadiithe*, mis valgustavad südant. Nad võtavad sind kaasa järgmisele *halaqale* linnas.

4. Loe *sahaabide* elulugusid.

Kuula või loe *sahaabide* kohta, millistes kannatustes nemad olid. See tõstab kohe-selt *imaani*.

5. Tee rohkem head.

Tee häid tegusid, mida vaid Allah näeb. Anna *sadaqat*, aita puuduses olevaid sugulasi anonüümselt, tööta vabatahtlikuna mõnes organisatsioonis, kus keegi sind ei tunne,

ärka üles ööpalveks ja alusta Koraani pähe õppimist.

6. Veeda aega perega.

Pere, kes meenutab Jumalat koos söögilauas olles, koos naerdes ja nuttes, on üksteisele suureks toeks. Lõbutsege koos, minge piknikule, arutlege *siira* juhtumite üle, koristage mošeed, helista sugulastele.

Päeva lõppedes olgu sinu *dunja* eesmärk teenida Allahit. Selle eesmärgi saavutamiseks otsi võimalusi olla veelgi efektiivsem igas eluvaldkonnas.

Aste kõrgemale

Ära vannu alla, kui *imaan* langeb. Kasuta seda astmena Allahile (swt) lähemale jõudmiseks.

Räägin seda tuginedes enda ja teiste efektiivsete emade kogemusele, keda mul on olnud au tunda.

Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles väga õigesti: „*Uskliku teed on kummalised, sest tema jaoks on igas olukorras head. Nii ei ole see mitte kellegi teise jaoks. Vaid usklik tänab Jumalat siis, kui ta on õnnelik, sest selles on tema jaoks head ja kui ta satub hätta ja tunneb vastumeelsust (ja võtab selle kannatlikult vastu), ka selles on tema jaoks head.*” (Muslim)

ISLAMIUUDISED

KAITSEVÄE ARSTID ALUSTASID TEENISTUST AFGANISTANIS (22.10.2013)

<http://afganistan.postimees.ee/2569700/kaitsevae-arstid-alustasid-teenistust-afganistanis>

Sel nädalal alustasid Helmandi provintsis asuvas Camp Bastioni välihaiglas teenistust kaks Eesti kaitseväge arsti.

Kaitseväge ühendatud õppeastutuste sõja- ja katastroofimeditsiini keskuses teenivate erakorralise meditsiini arsti kolonelleitnant Helena Rooni ja anesthesioloog major Veronika Reinhardi teenistus välihaiglas Ühendkuningriigi meditsiiniüksuse koosseisus kestab kaks kuud.

«Helmandis teenimine annab arstile ainulaadse kogemuse, mida rahuaegses Eestis

ei saa,» ütles major Reinhard. «Lahingkannatanu süsteemne käsitus ning traumapatsientide rohkus on see, mis arste siia teenima kutsub.»

Enne operatsioonile suundumist läbisid kaitseväge arstid väljaõppe Ühendkuningriigis. Väljaõpe kulmineerus mitmepäevaste harjutustega, kus arstid tegutsesid Camp Bastioni välihaiglale võimalikult lähedastes tingimustes. Muuhulgas mängisid lahingkannatanuid Afganistanis teeninud ja vigastada saanud Ühendkuningriigi kaitseväelased.

Camp Bastioni haiglasse

tuuakse ravile Helmandi provintsi lahingutes haavata saanud rahvusvaheliste julgeolekutagamisjõudude kaitseväge-lasi, Afganistani julgeolekujõudude sõdureid ja politseinikke ning kohalikke elanikke. Camp Bastioni laiendatud välihaigla on võimeline ravima raskelt haavata saanud, sealhulgas käsitulirelvade laskehaavu ning miinide- ja isevalmistatud lõhkeseadeldiste plahvatuse tagajärjel tekkinud vigastusi.

Kaitseväge arstid on Camp Bastioni välihaiglas teeninud ka varasematel aastatel.

PAKISTANI KOOLITÜDRUK VÕTTIS VASTU SAHHAROVIPREEMIA (20.11.2013)

<http://www.postimees.ee/2603706/piltuudis-pakistani-koolitudruk-vottis-vastu-sahharovipremia>

Pakistani koolitüdruk Malala Yousafzai võttis täna Strasbourgis vastu Sahharoviniemelise inimõigustepremia,

mille andis talle üle Euroopa Parlamendi president Martin Schulz.

Schulzi sõnul on Malala

Yousafzai andnud lootust miljonitele inimestele, vahendas AFP. Ta kirjeldas neit kui «ellujääjat, kangelast, erakordset

noort naist».

Yousafzai võttis preemia oma sõnul vastu Jumala nimel. Oma kõnes rõhutas ta maailma laste ja eriti tüdrukute õigust kooliharidusele. Tema sõnul jäävad tütarlapsed hariduse ta korraldatud abielude, inimkaubanduse, vaesuse ja seksuaalse vägivalda tõttu.

Malala kinnitas, et inimõiguste preemia annab talle jul-

gust oma ettevõtmist jätkata.

Kogu maailm kuulis Malala last esmakordselt umbes aasta tagasi, kui Talibani mässulised tulistasid teda pähe, kuna neiu oli populaarses blogis kaitsnud tütarlaste õigust haridusele ja kirjutanud tüdrukute olukorrast islamiäärmuslikus ühiskonnas.

Yousafzai sai intsidendis raskelt vigastatud, kuid Briti arstide abi-

ga on ta päris hästi sellest toibunud.

Juulis pidas ta kõne ÜRO-s, kus kaitses kõikide inimeste õigust haridusele. 16-aastane Malala kandideeris tänavu ka Nobeli rahupreemia eest.

Sahharovi-preemia anti üle 25 korda. Malala Yousafzai on noorim, kes selle kunagi on saanud.

«VALE» ISLAMI LEVITAMINE VIIS IRAANI SÕPRUSSELTSI JUHI VANGI (21.11.2013)

<http://www.postimees.ee/2604896/vale-islami-levitamine-viis-iraani-soprusseltsi-juhi-vangi>

Samarkandis saadeti šiiitluse levitamise eest vangiks Usbekistani-Iraani Sõpruseltsi kohaliku haru juht Ravshan Guljamov.

Ajakirjanduse andmeil mõisteti Guljamovile ebaseadusliku misjonitöö eest viieaastane

vangistus.

Uurijate väitel sai Guljamov Iraani saatkonnast regulaarselt šiiitlust propageerivaid lendlehti ja raamatud ning jagas neid Samarkandi ja Jizzakhi piirkondades.

Usbekistani usuasjade

komisjoni teatel solvasid Guljamovilt ja tema kaasosalistelt konfiskeeritud materjalid sunniislami järgijaid.

Üle 90% Usbekistani 30 miljonist elanikust on sunniidid.

VAKTSINEERIMATA JÄÄNUD SÜÜRLASTE SEAS HAKKAS LEVIMA LASTEHALVATUS (01.11.2013)

<http://www.postimees.ee/2582364/vaktsineerimata-jaanud-suurlaste-seas-hakkas-levima-laste-halvatus>

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) kinnitas ametlikult, et sõjast laastatud Süürias on esimest korda pärast 1999. aastat taas hakanud levima lastehalvatus. Organisatsioon kardab, et haigus hakkab levima laiemalt.

Kaks nädalat tagasi saabus Süüriast teade 22 lapsest, kellel seda tõbe kahtlustati. WHO

pressiesindaja Oliver Rosenbaueri sõnul on nüüdseks neist 10 puhul leidnud kinnitust, et nad põevad lastehalvatus. «Ülejäänud 12 veel uuritakse,» lisas ta.

Tänu järjepidevale vaktsineerimisele on lastehalvatus jäänud tänaseks endeemiliseks vaid kolmes riigis – Afganistanis, Nigeerias ja Pakis-

tanis. Selle tõve uus puhang Süürias on tekitanud küsimuse, kas nakkuse võisid riiki tuua president Bashar al-Assadi vastu sõdivad välismaised islamivõitlejad.

WHO keeldus neid spekulatsioonide kommenteerimast. Rosenbaueri sõnul uuritakse praegu viiruse geneetilist koodi, et tuvastada selle pärine-

miskoht.

Kõik Süüria haigestumised leidsid aset riigi kirdeosas Deir Al Zouri provintsis. Kõik nakuse ohvrid on alla kahe aasta vanad lapsed.

Kuni Süüria kodusõja puhkemiseni tunamullu, oli poliomieliidi vastu vaktsineeritud 95 % sealsetest lastest. ÜRO andmeil on kahe viimase

aasta jooksul vaktsiinita jäänud pool miljonit last. Rosenbaueri sõnul paistab, et ükski Deir Al Zouris haigestunud lastest polnud läbinud tervet vaktsineeriat.

WHO esindaja sõnul kavatsevad nad suurema puhangu hirmus esialgselt pagulaslaagritele mõeldud vaktsineerimiskampaaniat nüüd laiendada. «Idealis tahaksime vaktsinee-

rida kõiki alla viie aasta vanuseid lapsi selles piirkonnas,» selgitas ta.

Hinnanguliselt 115 000 inimesele surma toonud Süüria kodusõja eest on põgenenud miljonid inimesed. Rohkem kui kaks miljonit süürlast on olnud sunnitud lahkuma kodumaa piirest, enamasti naaberriikidesse Liibanoni, Jordaaniasse, Türgi ja Iraaki.

AFGAANID OTSIVAD SURMA TROTSIDES PAREMAT ELU (25.10.2013)

<http://afganistan.postimees.ee/2574244/afgaanid-otsivad-surma-trotsides-paremat-elu>

Eakas habetunud ja väsinud näoga Afganistani mees vaatab ainiti televiisoriekraani ja teatab: «Mu poeg ei kuulunud mind. Ta laenas mult raha ainult selleks, et maksta oma surma eest.» Kirjeldatud stseen on osa Afganistani Põgenike ja tagasipöördujate ministeeriumi kampaaniast, mille eesmärk on hoiatada sõjast räsitud riigist pagevaid noori mehi smugeldajate eest.

Reaalsete perekondade lugusid kasutava teavituskampaania eesmärk on juhtida tähelepanu sellele, kui suureks ohuks väljarändajatele on vahendajad ja pikk teekond, mis neil ees seisab. Lisaks meenutatakse, et isegi, kui õnnestub jõuda elusalt ja tervelt sihtkohta, võib seal sageli oodata kodumaale tagasi saatmine.

Ühes teises reklaamklipis näeb hazara rahva esindajast isa oma kingaparandustööko-

jas, kus ta meenutab poega, kes üritas pääseda Austraaliasse. «Ma ütlesin talle korduvalt, ära mine, ära usalda smugeldajaid,» räägib ta ja kaamera näitab tema muret täis pilku. «Kuid ta läks ning nüüd on ta surnud, uppus merel,» lõpetab mees.

Välisväed on lahkumas ning levivad kartused, et sellele järgneb radikaalsete islamistide või vägivaldsete sõjapealike valitsus, mistõttu püüavad paljud afgaanid kodumaalt põgeneda. 2014. aastal lahkus suurem osa NATO juhitud vägedest ning ühtlasi väheneb ka Afganistanile antav abiraha.

Ambitsioonikaid noori mehi vajab ka alles kujunev riik, ent parema elu otsinguil suunduvad paljud välismaale – ÜRO pagulasorganisatsiooni andmetel esitasid afgaanid möödunud aastal arenenud industriaalriikidele 36 000 asüülitaotlust. Kuigi Talibani režiim kukutati 12 aastat tagasi, pärineb

suurem osa maailma põgenikest endiselt Afganistanist.

«Kodusõja ja Talibani valitsusaja kogemustele tuginedes soovivad paljud afgaanid nüüd iga hinna eest maalt põgeneda,» rääkis uudisteagentuurile AFP põgenikeministeeriumi esindaja Idramu-din Jurat. «Meie kampaania eesmärk on muuta usku, et ebaseaduslikke kanaleid pidi põgenemine ja oma saatuse vahendajate kätte usaldamine ei ole kuigi riskantne,» täpsustas ta.

«On suur oht surma saada ning väike võimalus turvaliselt kohale jõuda ja olla seal vastu võetud,» rääkis Jurat.

Kõige sagedamini valivad afgaanid sihtkohaks Austraalia, Rootsi, Saksamaa või Norra, ent isegi kui nad ületavad kõik takistused ning elavad üle pikad retked läbi paljude riikide või mereretked smugeldajate kehvades paatides,

ootavad neid kohale jõudes ees uued takistused.

Septembris võimule tulnud Austraalia uus valitsus on lubanud mereväe abil kõik nende ranniku poole suunduvad paadid tagasi saata – tüüpiliselt punktiks, kust Austraalia poole seilama asutakse on Indoneesia – ning Austraalia saatkond Kabulis on selgesõnaliselt teada andnud, et migrantid ei ole teretulnud.

2006. aastast saadik on ametnike hinnangul hukkunud vähemalt 600 Austraaliale kuuluva Jõulusaareni jõuda püüdnud põgenikku, kuitagi täpseid arve ei tea keegi. Need, kellel on õnnestunud jõuda saare pinnale, saadetakse nüüd vähearenenud Paa-pua Uus-Guineasse.

Põgenike ja tagasipöördujate ministriumini ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IMO) kampaania, kus lisaks tele- ja raadioklippide näitamisele ning infovoldiku-

te jagamisele käiakse ka küla-des teavitustööd tegemas, ei pruugi aga paljude afgaanide jaoks siiski piisav olla.

Näiteks rääkis Mazar-i-Sharifis elav 20-aastane töötu Saber Rezayee uudisteagentuurile AFP, et on juba kaks korda varem üritanud Euroopasse pääseda.

«Ma eelistan minna ja surra teel, kui jääda siia ja oodata, kuni Taliban mind tapab või lenda õhku mõne pommi otsas,» sõnas ta. Mõlemal lahkumiskatsel püüdis ta jõuda Rootsisis elavate sugulasteni, ent tema teekond lõppes ühel korral Türgis ja teisel Iraanis. «Ma olen noor, ent mäletan selgelt, kuidas Taliban tappis mu sugulasi,» meenutas noormees, kes loodab, et Rootsisis leiab ta tööd ja parema elu.

36-aastane endine valitsusametnik rääkis ajakirjanikele, et üks tema lahkumiskatse on juba luhtunud, ent ta ei suuda kuidagi ette kujutada, et jääb

pärast 2014. aastat Afganistani, sest teda ja ta naist on ähvardatud liiga liberaalseks peetava elustiili tõttu. «Ma müün oma maja maha ja lahkun iga hinna eest,» sõnas ta.

Põgenikud maksavad vahendajatele väga suuri summasid, mis ulatuvad mõnikord suisa 20 000 USA dollarini.

«Nad teavad ohte ja et neid võidakse tagasi saata, ent see on hea äri,» kommenteeris AFP-le Kabulis üks anonüümseks jäänud vahendaja. «Me lihtsalt abistame neid põgenemisel. Viime nad enamasti Türki, kust keegi teine viib nad edasi Euroopasse või Austraaliasse.»

IOMi sõnul ei ole paljudel afgaanidel aimugi, mis neid pärast vahendajatele maksmist ees ootab. «Me ei saa peatada nende lahkumist, aga saame anda neile adekvaatset informatsiooni, mille põhjal otsus langetada,» lisas IOMi ametnik Sato Mio.

BRUNEIS VÕETAKSE KASUTUSELE KIVIDEGA SURNUKS LOOPIMISE KARISTUS (23.10.2013)

<http://www.postimees.ee/2570910/bruneis-voetakse-kasutusele-kividega-surnuks-loopimise-karistus>

Kagu-Aasia riigis Bruneis seatakse sisse islamistliku sharia seaduse kõige karmimad karistused.

Sellest teatas eile Brunei sultan Hassanal Bolkiah, edastab AFP.

Rikkast naftariigist saab nüüd Kagu-Aasia ainus riik, kus

saab võimutasandil ja ametlikult määrata surmanuhtlust kividega surnuks loopimise läbi, raiuda vargal käsi maha või anda alkoholi tarbimise eest piisahoop.

Islamistlik karistusseadustik peaks jõustuma poole aasta jooksul astmeliselt. Tegemist on seadustega, mis käivad

vaid moslemite kohta.

Brunei kohus on varem sharia seadusi kasutanud vaid peresiseste probleemide lahendamisel.

Inimõigusorganisatsioon Human Right Watch teatas, et Brunei selline samm on ebaõiglane ning inimõigusi mitte

austav.

Borneo saarel asuvad Bru-

neid valitsev sultan on maa-
ilma üks rikkamaid inimesi.

Bruneis elab 400 000 inimest,
kellest 70% on moslemid.

MAKEDOONIA ÕIGEUSUKIRIK KEELAS VAIMULIKEL FACEBOOKI KASUTAMISE (26.10.2013)

<http://www.postimees.ee/2575400/makedoonia-oigeusukirik-keelas-vaimulikel-facebooki-kasutamise>

Makedoonia õigeusukirik andis eile preestritele ja nunnadele korralduse mitte kasutada Facebooki, hoiatades, et vastasel juhul ootavad neid sanktsioonid, teatasid kirikuametnikud.

«Igaüks vaimulike seast seisab silmitsi sanktsioonidega, kui kasutab Facebooki,» ütles kiriku kõneisik piiskop Timotej ajakirjanikele.

Piiskop ei avalikustanud keelu põhjuseid, kuid kirikuallikad ütlesid, et meede «kehtestatakse eelkõige neile, kes väljendavad Facebookis isiklikke seisukohti».

Kohaliku meedia teatel tegi

vastava ettepaneku üks kõrgetest piiskoppidest, Petar, kes kaitses sammu, öeldes, et see on seatud «kaitsma [usklikke] eksitamiste ja manipuleerimiste eest».

Keeld tundub näitavat ka erimeelsusi vanemate ja nooremate vaimulike seas, viimased on tihti kasutanud sotsiaalvõrgustikke, et kutsuda noori kirikusse, pakkudes nõuandeid ja usulist haridust.

Mõned vaimulikud on aga väljendanud ka oma isiklike vaateid poliitilise olukorra kohta riigis, vahel kritiseerides valitsust.

Kuigi riik ja kirik on ametli-

kult lahus, on kirik järkjärgult suurendanud oma mõju riigiasjades alates sellest, kui Makedoonia 1991. aastal iseseisvuse välja kuulutas.

Makedoonia õigeusukirik lõi 1967. aastal Serbia õigeusukirikust lahku ning teised õigeusukirikud ei ole teda tunnustanud.

Enamik Makedoonia kristlastest on õigeusklikud. Nad moodustavad kolm neljandiku riigi 2,2 miljonist elanikust.

Etnilised albaanlased, kes moodustavad ülejäänud neljandiku, on peamiselt moslemid.

EKOT: ROOTSI IMAAM HANKIS SÜÜRIA VALITSUSVASTASTELE RELVI (30.10.2013)

<http://www.postimees.ee/2581250/ekot-rootsi-imaam-hankis-suuria-valitsusvastastele-relvi>

Rootsi islamikogukonna imaami kahtlustatakse osalemises relvade smugeldamises Süüria valitsusvastastele, vahendas Rootsi raadiosaade Ekot.

Imaam on pärit Süüriast. Rootsi meedia andmetel on ta olnud keskseks lüliks Liibüast Süüriasse ulatunud n.ö tarnea-

helas pool aastat tagasi, vahendas Helsingin Sanomat Online. Vaatamata sellele, et oletatav salakaubavedu leidis aset väljaspool Rootsit, ähvardab imaami Rootsis nelja aasta ne vangistus siis, kui ta süüdi mõistetakse.

«Sel pole tähtsust, et relvi ei veetud kunagi läbi Rootsi,» selgitas välisministeeriumi all-

asutuse ISP, mis kontrollib relvakaubandust, ekspert Thomas Tjäder.

Kahtlustatav on olnud aastaid Stockholmis Medborgarplatsenil asuva mošee peaimaam. Ta on olnud ka imaamide Euroopa ühenduse esimees.

Ekoti andmetel korraldas

mees relvade ostmist ja tarnimist. Relvi osteti eelkõige Liibüast, kuid ka mõnest Euroopa maast, näiteks Bosniast. Need viidi laeva või lennukiga Türgi ja sealt edasi autoga üle piiri Süüria valitsusvastastele.

Imaam pole eitanud oma

rolli relvade hankimisel. Ta rääkis sellest avalikult näiteks Cambridge'i ülikooli teadurile Raphaël Lefèvre'ile.

Imaam on reisinud mööda maailma organisatsiooni Commission For Civilians Protec-

tion egiidi all, kogudes raha muu hulgas relvatehinguteks. Selle esindaja väitel toodi Liibüast «piima». Raadiosaate Ekot andmetel oli tegemist aga relvadega.

PAAVST: KRISTLASTETA EI OLE LÄHIS-IDA (21.11.2013)

<http://www.postimees.ee/2605046/paavst-kristlasteta-ei-ole-lahis-ida>

Paavst Franciscus kinnitas täna, et katoliku kirik ei aksepteerigi Lähis-Ida kristlasteta, meenutades, kuidas nad on ebakindlates oludes sageli konfliktide eest põgenema sunnitud.

«Me ei kujuta Lähis-Ida kristlasteta ette,» sõnas ta kohtumisel Süüria, Egiptuse ja Iraagi patriarhidega. Paavst nõudis, et austataks igaühe õigust väarikale elule ning usuvabadusele.

Paavst Franciscus kinnitas pärast kohtumist, et rääkis patriarhidega inimestest, kes

elavad Lähis-Idas, sageli väikeste kogudustena keskkondades, mida iseloomustavad vaen ja konfliktid, ning diasporaas, mille suurus kasvab märgatavalt.

Paavst väljendas muret kristlaste pärast, kes paljudes Lähis-Ida piirkondades pingete ja konfliktide tõttu tõsiselt kannatavad. «Süüria, Iraak, Egiptus ja teised Püha Maa alad on sageli pisaratest üle ujutatud,» sõnas ta.

Araabia kevadele järgnenud konfliktides on kasvanud ka kristlaste ja moslemite vahe-

lised pinged. Paljud kristlaste vähemuskogukonnad elavad pidevas tagakiusamise hirmus, nähes võimule tõusnud islamistlike jõude endile ohtlikeks. Paavst lubas, et ei puhka, kuni on veel neid, kelle väarikus on jalge alla tallatud ja kelle tulevik on varastatud ning kes on sunnitud põgenema.

Möödunud aastal külastas paavsti eelkäija Benedictus XVI isiklikult Lähis-Ida ning avaldas toetust sealsetele kristlaste vähemuskogukondadele, kutsudes neid üles mitte põgenema ega laskma endist ohvreid teha kasvava islamismi keskel.

TARTUS VAHETAS KIRIK OMANIKKU (07.11.2013)

<http://www.tartupostimees.ee/2589192/tartus-vahetas-omanikku-kirik>

Tartus laienemisvõimalusi otsiv Kolgata baptistikogudus ostis Veski tänaval ära uusa-postliku kiriku kogudusehoone. Viimase jaoks jäi kirik liiga suureks.

Vajalikud kohandamistööd on saanud ühele poole ning avajumalateenistus toimus 10. novembril kell 11 koos Kolgata baptistikoguduse 112. aasta-

päeva tähistamisega, teatas pastor Leho Paldre.

Veski 40 asuv kirik on Eesti mõttes väga uus – ehitatud alles 19 aastat tagasi. «Sisenedes jääb mulje, nagu astuks kaasaegsesse avarasse konverentsihoonesse või kontserdimajja,» kirjeldas Paldre. Lisaks jumalateenistuste saalile on majas avar riiehoiuga fuajee,

mitmed klassiruumid, kohvikuala jt abiruumid.

Järelmaksuga ostetud uus kirik läheb Kolgata kogudusele maksma 500 000 eurot. Ostuhinnast pool tuli maksta kohe. Ülejäänu tuleb kokku saada pooleteise aastaga, lisas pastor.

Kolgata baptistikogudus asus seni tagasihoidlikus pui-

dust palvemajas Tähe 66. Üle kümne aasta otsis kogudus ruumide avardamisvõimalusi. Möödunud suveks olid tehtud kõik ettevalmistused, et alustada mahuka juurdeehitusega. Kõigest paar nädalat enne

ehitustegevuse algust saadi aga info, et Tartus müüakse valmis kirikuhoonet. «Seda, et müüakse valmis kirikut, ei juhtu just tihti,» tõdes Paldre.

Tema sõnutsi on Veski tänava kirikuhoones olemas kõik

võimalused, millest senises hoones puudust tunti.

Tartu Kolgata baptistikogudusse kuulub 161 liiget. Pühapäevakoolis käib 40 last, noorteõhtutel üle 60 noore.

LUGEMIST:

INTRESSIVABAD PANGAD TUNGIVAD EUROOPASSE:

<http://www.e24.ee/2574954/intressivabad-islamipangad-trugivad-euroopasse> (03.11.2013)

Minu lugu

Olen 21-aastane Tallinna ligidalt pärit noor-meis. Sündisin küll Tallinnas, kuid terve elu olen elanud maal. Kasvasin üles ateistlikus pe-res koos oma ema ja väikese õega.

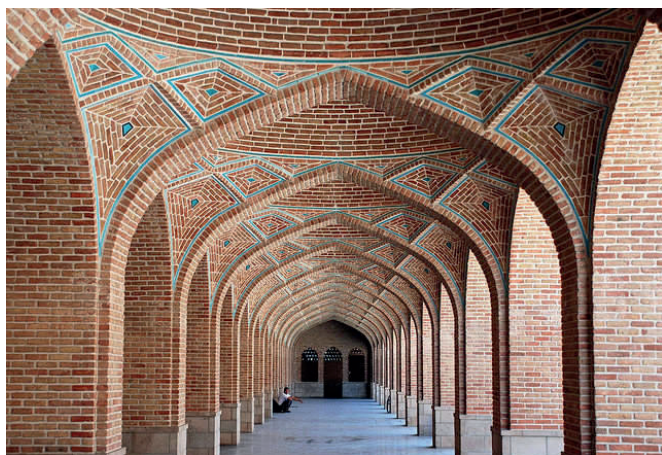
Enne kui avastasin enda jaoks islami, olin nagu iga teine Eesti noor – nädalavahetused möödusid klubides ja alkoholi seltsis.

Pidin kooli kõrvalt tööl hakkama käima ning hiljem jäi kool pooleli. Sain pakkumise minna aastaks Prantsusmaale tööle. Sealt algas minu teekond moslemiks ning avastasin enda jaoks islami.

Prantsusmaal pidin aeg-ajalt töötama teismelistega, paljud neist Maroko ning Alžeeria päritolu. Nad rääkisid mulle alati lugusid oma kodumaadest ning tutvustasid ka islamit. Hakkasin rohkem internetist islami ja moslemite kohta lugema, sest varem arvasin, et islam võrdub terroristidega ning kõik moslemid on kurjad inimesed jne. Avastasin, kui palju head leidub islamis ning kiindusin sellesse järjest rohkem. Hiljem tutvusin Alžeeria päritolu neiuga, kellest sai minu tüdruksõber. Tänu temale avastasin palju uut ning tema juhatas mind õigele teele.

Kuna olin nii palju head kogunud ja lapsed alati rääkisid põnevaid lugusi oma kodumaast, otsustasin, et lähen Marokot külastama. Veet-sin seal väga mõnusa puhkuse ja sain islami valdkonnas palju teadmisi juurde. See reis andis mulle palju insipratsiooni ning lükkas ümber kõik, mida varem olin arvanud islami kohta; kohtusin väga heade inimestega.

Praeguseks tunnen, et olen väga muutunud inimene. Islam on juhatanud mind elus õigele teele tagasi ning on andnud palju mõistmist kõikides valdkondades.

Tulevikus sooviksin Marokosse või kuhugi mujale minna, et rohkem islami ja araabia keele kohta õppida.

Hetkel elan Armeenias ning töötan vabatahtlikuna lastekodus. Plaanin lähiajal kohalikus mošees viimaks *šahaada* öelda ja minna Iraani külastama.

Soovin, et tulevikus Eesti inimesed oleks rohkem avatud ning mõistaks ka meid, moslemeid, palju paremini.

Janno

APPIKENE, KAS SA HAKKAD NÜÜD **TERRORISTIKS???**

Autor: Lembi-Malak

Allikas: <http://lollipopmuslima.blogspot.com/>

Teadupärast tekitab sõna islam eestlases hirmu ja kui keegi ütleb, et ta on huvitatud islamist ja hakkas moslemiks, siis esimene reageering on „Appi, kas sa hakkad nüüd terroristiks?!“. Edasi tulevad küsimused, miks sa tahad olla seotud millegi nii naisi allasuruvaga ja kas sa pead nüüd hakkama kotti peas kandma ja peaga põrandat toksima ja üleüldse, see usk ei sobi ju meie kultuuri!

Ma pean siinkohal nentima, et olen õnnelik inimene, sest mu vahetu perekond ja lähedasemad sõbrad teavad, et minul võib esiteks kõike oodata (olgu see siis islamisse astumine või juuste siniseks värvimine) ja teiseks nad toetavad mind, mida iganes ma ette ei võta, olenemata sellest, kui

ekstreeme ja hull see nende meelest ka olla võiks.

Perekonna suhtes olid esimesed, kes minu islamihuvist teada said, mu tädi ja tema pere ja kuna täditütrel mees on moslem, siis oli nende reaktsioon muidugi positiivne – tegelikult ma ju islami suuresti leidsingi justnimelt tänu Berry (täditütrel mehe) laekumisele perekonda. Kuna ka minu maalähedased vanemad, kes pole iial usust ja niinimetatud spirituaalsest värgist hoolinud (nõuka-aja inimesed ikkagi), olid Berryt näinud ja teadsid, et tegelikult on ta ju täitsa normaalne poiss, mitte kalašnikoviga ringilippav segane, siis õnneks ei olnud ka neil mingit meeletut halba eelarvamust ja paanikat moslemite suhtes. Tegelikult on minu vanemad äärmiselt ebaeestlaslikult tolerantid ja neil on sügavalt üks-

kõik, kas tegemist on lilla, rohelise, kollase, sinise, moslemi, hindu, budisti, lumememme või kellega iganes, peaasi, et ta hea ja tore inimene on. Muidugi oli alguses nende jaoks veidi veider, et nende siamaani pealtnäha täitsa tavaline tüüpiline ateistist tütar äkki teatas, et „sorry emme, ma ei söö siga ja üleüldse olen moslem“, aga järgmisel päeval poes käies oli juba emme see, kes ütles: „Sina sööd nüüd teisiti, vali ise välja ja too korvi, mida soovid.“ Väga positiivne ja suhteliselt valutult aktsepteerimine, mille üle olin väga rõõmus ja mis mind tegelikult üllatas, sest lükkasin ikkagi seda kapist väljatuleku aega võimalikult kaua edasi (kuna vanemad elavad teises Eesti otsas, polnud seda edasilükkamist ka eriti keeruline korraldada). Emme küll korras üritas rõhuda, et olen ristitud ja Karula koguduse liige,

aga minu vastuse peale, et Kai-ka Laine vastuvõtuks ristimine mind küll nüüd sügavaks krist-laseks ei tee, sai teema lukku pandud.

Vast kõige naljakam reakt-sioon oli juba keskkooli aega-dest pärit väga healt sõbran-nalt, kes minu selgesõnalise teate peale ütles: „Ma ei os-ka sinuga enam rääkida. Ma ei tea, mida ma tohin öelda ja mida mitte.“ Minu pika pilgu ja seletuse peale, et: „Kullake, mina olen ju ikka mina“, rahu-nes aga temagi. Eriti rõõmus-tas mind see, et tema – inime-ne, kes ei teadnud tegelikult islamist muud, kui telekas näh-tud pommilahvatused ning

reageerinud väga suure ahas-tusega. Vanad inimesed teadu-pärast usuvad ju kõike, mida seltsimees televusser räägib ja kui vanaema küsis mult se-ses minu mainimisega alkoholi mittetarvitamise kohta, et kas ma olen usklikuks hakanud, siis minu jaatava vastuse peale ütles: „Mine noh, sina ja usklik? Ma ju nägin sind suvel, ei ol-nud sa usklik midagi!“ Naersin vaid selle peale, et ega see siis templit otsaette löö. Seepeale küsis vanaema, et mis usku ma siis hakkasin. Vastasin, et mos-lemiks, mille peale vanaema küsis (tsiteerin): „Kes nuu viil ommave? Nuu hullu kes väl-lämaal kõiki tapave vä?“ Sele-tasin talle selle peale, et vaat

nn tavainimesele arusaamatud ja imelikud tunduvad ning saa-da teada, et seletused ja põh-jendused on nii lihtsad (ning muidugi tekitab kõige rohkem suuri silmi seletus, et terro-rism-tapmine islamis tegelikult suur-suur patt on). Pigem ülla-tavad sõbrad mind oma avatu-sega ning huviga uue suhtes. Näiteks tuli ühe sõbraga põgu-salt jutuks suurt furoori tekita-nud Saaremaa lasteaias plaani-tud loeng moslemi kultuurist laste kohta ning minu sõbra sii-ras pahameel selle üle, et keegi sellises asjas üleüldse problee-mi näeb, kuna tema, kui suve-laagris kasvatajana osalenud inimese meelest, on sellised teist kultuuri ja eluviisi tutvus-tavad loengud-koolitused sui-sa hädavajalikud, et lastega te-gelevad inimesed saaksid oma tööd kvaliteetselt teha.

kes lasteaiakasvatjana huvi-tub pigem punastest vahtra-lehtedest kui mingist usust – hakkas huviga esitama mulle küsimusi (noh teate neid tüü-pilisi, et miks need naised siis ikka koti pähe tõmbavad jne) ja lõpuks tunnistas, et ta te-gelikult tahtiski neid asju tea-da saada ja et ta on minu üle õnnelik, et olen leidnud oma koha ja midagi, mis mulle sise-mist rahulolu pakub. Selliseid sõnu on äärmiselt hea kuulda ja teada, et lähedased on minu jaoks ikkagi olemas, isegi kui astun sellisesse, nende jaoks võõrasse maailma.

Isegi minu lugupeetud proua vanaema, kes on juba seal va-nuses 70 eluaastat ja peale, ei

igas usus ja üldse inimgrupis on häid ja halbu näiteid ja nii ka moslemite hulgas. On hal-bu, kes tapavad, aga enamus on ikka head ning samamoodi on kristlaste hulgas palju hal-bu, kes tapavad ja palju häid, usuta inimestest rääkimata. Selle peale vanaema nentis, et jutt täitsa õige ja lisas: „Eks näiss, kas ma ka kunagi uskli-kuks naka!“.

Minu teised lähemad sõb-rannad/sõbrad/kolleegid on samuti maininud, et tänu minu sammule on ka nende silma-ring muutunud laiemaks, kuna tegelikult nad ju enne islamist mitte midagi ei teadnud ning on äärmiselt huvitav kuulata, kui seletatakse neid asju, mis

Kokkuvõttes leian, et tegeli-kult ei olegi kõik Eesti inimesed nii hirmsad, kurjad, külmad ja kitsarinnalised nagu nad vah-hest võivad tunduda (kui nad ei ole just Delfi kommentaariu-mi püsikliendid) ning isegi inimesed, kellest seda kõige vä-hem ootaks, leiavad, et see on äärmiselt põnev, kui üks põh-jamaine tegelane leiab selli-se eksootilise tee. Lisaks olen leidnud tänu sellele sammu-le palju uusi ja väga toredaid sõpru ning isegi mõne vana ammukadunud sõbra, tänu moslemiringkonnas liikumi-sele. Tegelikult on usk ka vä-ga hea katalüsaator ja nn tro-pimagneti neutraliseerija, ku-na samamoodi nagu paks ol-les (räägin omast kogemusest) välimus pealiskaudsed inime-sed eemale peletab, siis usuga on samamoodi – mainides, et oled moslem, jäävad sinu üm-ber minu kogemuse põhjal al-les siiski vaid toredad ja sisu-kad inimesed.

Eriline laps

MUINASJUTT – LAPSE ARENDAJA JA LOHUTAJA

Rubriigi autor: Rubaba

Refereering, Toivo Niiberg, Airi Metspalu, Mare Linnas: Atlex 2009

Kasvamine ja kasvatamine on organismi kvantitatiivsete omaduste muutumine-muutmine. Kasvamine on mõõdetav kaalu ja sentimeetriga, lapse (inimese) arengu mõõtmiseks puudub senimaani objektiivne mõõdik. Paraku tegeletakse palju lapse kasvatamisega ning vähe arendamisega. Areng ja arendamine on organismi kvalitatiivsete omaduste muutumine-muutmine. Sellepärast on suur vahe, kas muinasjuttu jutustab täiskasvanu lapsele vahetult või teeb seda mingi tehniline monstrum hingetult.

Muinasjutte on rohkesti tekkinud endisaegseis kultuurikoldeis, eriti Idamaail. Vanimad muinasjutud on säilinud Egiptuse hieroglüüfkirjas ning Sumeri ja Babüloonia-Assüüria kiilkirjatahvleil. Eesti muinasjutud jõudsid lugejate kätte omaette raamatuna kõigepealt Fr.R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsete juttude“ (1866) ja Jakob Kunderi „Eesti muinasjuttude“ (1885) kaante vahel.

Lähtuvalt muinasjutu teraapilistest-korrektiivsetest ülesannetest ja mõjuritest võiks muinasjutud jagada seitsmesse suuremasse rühma, millele lisanduksid veel muistendid ja nn linnalegendid.

Loomamuinasjutud

Loomamuinasjutud ei ole ju tegelikult lood loomadest, vaid ikka inimestest, jättes lugejale/kuulajaile/vaatajaile muu hulgas ka alateadliku aimduse võimalikest loomade pürgimustest saada inimesteks. Eesti tuntumaid loomamuinasjutu tegelasi on rebane.

Ülesanne: õpetada ja selgitada lapsele tolerantsi, tõestada, et igas inimeses on nii halba kui head. Süvendada austust loomade vastu.

Lille- ja puumuinasjutud

Need lood viivad meid looduse keskele töes- tamaks, et ka lilled ja puud on elusad organis- mid. Paljud lillemuinasjutud pärinevad jaapani ja vanast indo-hiina kultuurist.

Ülesanne: tore, kui lapsed tunnetaksid, et elu- sa ja eluta vahel puudub käegakatsutav piir. Need lood õpetavad lapsi loodust austama ja näitavad, et ka näiliselt „eluta“ loodus võib ini- mest karistada, kui ta seda piisavalt ei austa.

Imemuinasjutud

Nende lugude tegelasteks on imelised olen- did (haldjad, nõiad, libahundid jne.), tähtsal ko- hal on mitmesugused võlusesemed (iseenesest kattuv laudlina, tantsima panev vilepill, len- dav vaip jne.). Nagu rahvajutud üldse, nii on ka imemuinasjutud hõlpsalt ületanud rahvuspii- re ning levinud „Indiast lirimaani“. Küll on aga

iga konkreetset muinasjuttu mõjutanud rääkija isik: tema mälu, maailmanägemine ning küllap ka meeleolu.

Ülesanne: Arendada lapse fantaasiavõimet ja loovust. Mõneti ehk tõestada ka seda, et kõik maailmas toimuv ei ole alati mõistusega seleta- tav ning on nähtusi, mida inimene ei suudagi ka tänapäeval seletada.

Tõsielulised ehk olustikulised ehk novellilaad- sed muinasjutud

Need on lood, milles pole näilist üleloomu- likkust. Siin ei võida muinasjutukangelane teisi ebamaiste jõudude, vaid erilise vaimse osavuse abil. Tegelasteks on kavalad ja arukad lihtrahva esindajad, kes tänu nupukusele saavad rikkaks ja õnnelikuks.

Ülesanne: suunata lapse moraalset ja emot- sionaalset arengut. Tänapäeva materialiseeru- vas ühiskonnas, kus kõik tundub olevat ümber arvestatav rahasse, ka inimsuhted, on lastele üha rohkem vaja järjepidevat tõestust, et võida- vad ausus, töökus, armastus jne.

Legendilaadsed muinasjutud

Nende lugude tege- lased pärinevad ena- masti kristlikust kultuu- rist. Siia kuuluvad ka sel- lised muinasjutud, kus osalevad tegelased ees- ti vanast usundist, nagu metsavaimud, pisuhänd, kratt, skandinaavia-ger- maani sugemetega Tah- ma Toomas, norralaste trollirahvas jne.

Ülesanne: õpetada las- tele ümbritseva kultuuri- ruumi traditsioone.

Muinasjutud rumalast hiiust, paganast jms, milles naerdakse välja kurjus ja teised inime- sele omased ebameeldivad iseloomujooned.

Ülesanne: suunata lapse emotsionaalset ja moraalset arengut.

Naljakaad muinasjutud

Nende muinasjuttude tegelased on eelkõige inimesed oma rumaluses. Üheks heaks näiteks on kogu kilplaste kogukond.

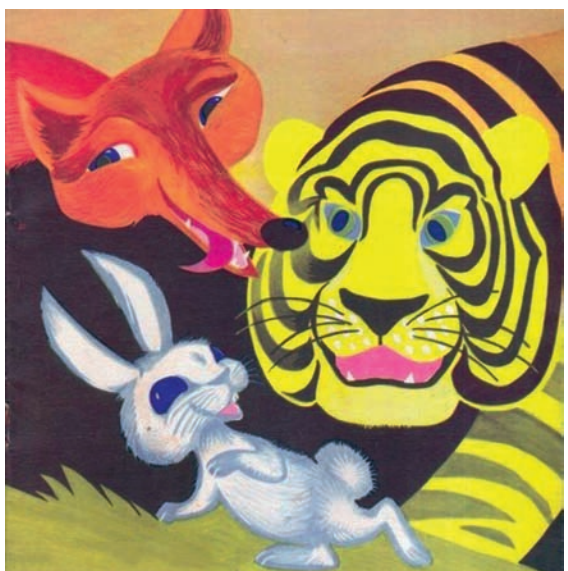
Ülesanne: õpetada lapsele arusaamist heast naljast, mida meie ühiskonnas samuti napib.

Muistendid

Muistend on rahvaluule liik, mille tegevustik on seotud kindla koha, aja, inimese või sündmusega. Muistenditel on eriliigid:

*tekkemuistendid annavad selgitust selle kohta, kuidas olevat tekkinud maailm, loodusnähtused ja mitmesugused olendid, kuidas ole-

vat õpitud tegema üht või teist tööd, kuidas olevat tekkinud teatud kombed jne (nt „Kuidas loomad endale sabad said“).

*vägilasmuistendid on vanad ja väga elujõulised lood, mis pajatavad endistel aegadel elanud vägimeestest ja nende tegudest (Kalevi poeg, Suur Tõll).

*kohamuistendid moodustavad muistendite ühe arvukama liigi. Need on teatavate reaalsete kohtadega seoses olevad rahvajutud, mis püüavad seletada nende kohtade tekkelugu, nime saamist ja muid iseärasusi. Neis põimuvad kindlad ajaloolised faktid ja usutavad pärimusteatatud fantastiliste lisanditega ja rahva seas tõeks peetud müütiliste kujutlustega (Ülemiste Vana-ke, Iru Ämm jt).

*ajaloolised muistendid (nt lugu sellest, kuidas saarlased Sigtuna lossi maha põletasid) sisaldavad suuliselt edasi antud mälestusi mitmesugustest ajaloolistest sündmustest.

*kunstmuistendid („Emajõe sünd“).

Ülesanne: muistendid tahavad harilikult midagi selgitada, tõestada või õpetada ning on sageli seotud loodusega. Sellest hoolimata on muistendid tekkinud inimeste fantaasiast nagu muinasjutudki, kuid oletatakse, et neil on tõseluline taust.

Linnalegendid

Seonduvad igasuguste kummituste ja vaimudega, aga ka reaalsete tegelastega, kellega püütakse lapsi vaos hoida.

Ülesanne: tagada lastele turvalisus ning kutsuda neid korrale. Teisalt võivad linnalegendidega ülepakkumised lapsi hoopis hirmutada, rikkuda nende unerahu ja süvendada hirmu kodu üksioleku ees.

Uurimused on näidanud, et eestlaste seas on olnud kõige populaarsemad imemuinasjutud, mida on teada üle kaheksa liigi.

Järgmises numbris jätkan muinasjututeemade käsitlemist.

KOOSKASVAMINE

Rubriigi autor: Annely

Allikas: <http://minulaps.wordpress.com/category/sotsiaalne-osalemine/>

Nendele lapsevanematele, kes on lugenud **Anna Wahlgreni** raamatut „**Kooskasvamine**“, on sotsiaalse osalemise mõiste kindlasti tuttav, see on raamatu üks kandvaid ideid. Teistele, kes raamatut lugenud ei ole, on selle mõiste sisu samuti tuttav. Tegemist on iidse tõega ja loomuliku lastekasvatamisviisiga, mida meie vanavanavanemad kasutasid, aga mille olulisus ühiskonna surve vahel tahaplaanile on jäänud. Iga inimene, suur või väike, peab tundma, et teda vajatakse. See tähendab omada mingit ülesannet ja kusagile kuuluda. A. Wahlgren kasutab „karja“ mõistet, aga kitsamalt võttes: laps peab tundma, et kuulub perekonda ning on perekonnas jaoks vajalik. Sealt edasi -laps peab tundma, et kuulub sellesse

ühiskonda, kus ta elab. Sotsiaalse osalemise põhimõte on lihtne: **lasta lastel elust osa võtta.**

Lapsele peab looma koha selles tõelisuses, milles täiskasvanud elavad, et seejärel vähehaaval, lapse tahtmiste ja arenevate oskustega arvestades ka neile selles raketust leida.

Lapse kasvatamisel pööratakse väga palju rõhku sellele, et lapsel oleks kõht täis ja meel rõõmus. Et laps tunneks, et me armastame teda, hoolime lapsest ja pühendame talle enda jäägitu tähelepanu, sealjuures ennast lapsevanemana pidevalt harides ja infot kogudes. Tihti aga tehakse lapsest maailma naba, meie maailm hakkab pöörlema lapse ümber. Samas oli meil ju elu enne lapse sündi ja laps peaks kohanema meie elukorraldusega, mitte vastupidi. Juba sünnist alates proovib beebi aru saada, millisesse maailma ta sündis ja kuidas see ühiskond toimib. Kui me aga surume lapsed n.ö „tehismaailma“, ümbritsetuna kõikvõimalikest mänguasjadest ja meelelahutusest, jättes kodutööd vaid vanemate kanda, siis kuidas peaks laps õppima, kuidas asjad toimivad? Wahlgren:

Lapsed sünnivad siia ilma selleks, et uurida, vallata ja vähehaaval ka

muuta siinset tegelikkust, kehtivaid tingimusi ja maailma ennast. Raske on uurida, veel raskem vallata ja lausa võimatu muuta tegelikkust, millest sind eemale hoitakse.

Laps tahab tunda, et ta on vajalik: „Ilma minuta saadakse halvemini hakkama“. Laps peaks igal võimalikul juhul kaasama pere igapäevatoimetustesse, loomulikult tuleb arvestada lapse võimetega erinevas vanuses ja vastavalt sellele lapsele töid valima, kus ta aidata saab. Usun, et lastega koos toimetades panustame ka tulevikku: neil tekib teadmine kodutöödest, harjumus aidata ning varsti ongi nad realselt suureks abiks ja me naudime seda kõik. Ma ei tunne, et kasutaksime neid ära. Vahel rõhutakse vanemate süütundele, et lastega peaks veetma n.ö kvaliteetaega, selle asemel, et kodus koristada. Samas, iga tegevus, mida lapsevanemad ja lapsed koos meeleldi teevad, ongi ju osake kvaliteetajast. Kindlasti leiab iga lapsevanem need ühised igapäevased toimetused, mille kaudu lapsed tunnevad end vajalikuna ja olulise pereliikmena, sest ka nendest sõltub perekonna heaolu ja hakkamasaamine.

Naomi Aldort raamat „Lapse kasvatamine on iseenda kasvatamine“.

Allikas: <http://paikesekool.blogspot.com/2013/05/naomi-aldort-raamat-lapse-kasvatamine.html>

Kuna Naomi Aldort artikkel on äratanud suurt huvi ja olnud väga loetav ning koheselt toonud kaasa küsimusi, siis ma tutvustaks siin ka tema raamatut. Et küsimustele vastata on kõigepealt vaja tutvustada Naomi konseptsiooni ennast - autentse lapse kasvatamisest ilma premeerimata, altkäemaksu pakkumata, tähelepanu halvalt kõrvale juhtimata, meelitamata ja samas mitte kõiki soove täites, vaid lihtsalt jälgides ennast ja last praeguses hetkes. Naomi on Eckhart Tolle lastekasvatuse variant, suure kogemuse ja superheade näidetega. Tema raamat on väga-väga hea. Naomi n.ö peseb puhtaks süüst nii ema kui lapse, seega tema raamatut lugeda on üsna kerge. Naomi Aldort kirjutab oma raamatus: Mida ma olen pikkade aastate jooksul nõustamistest õppinud on see, et Sa juba tead, kuidas olla lapsevanem, kuid tihtipeale sa ei järgi omaenese arukust. Sa võid öelda midagi, sa võid teha midagi, mida sa ei soovi, kuid sügaval oma sisimas sa tead! Ainult mõtted ja minevikust pärit salvestised sinu peas varjavad arukuse ja ei lase sinu armastusel voolata. Kontroll on ebaefektiivne, kuna inimese loomuses on sellele vastu seista. On selle taga leebe sundimine või varjatud manipuleerimine pole oluline, sest kontroll põhjustab neid probleeme, mida me püüame lahendada. Paljud vanemad teavad, kuidas lapsi leebelt kontrollida; mida nad ei tea on see, et kuidas neid mitte kontrol-

lida ja ikkagi elada koos rahus ja rõõmus. Me kõik tunneme leebe kontrolliviisi meetodeid: altkäemaksud, auhinnad, koos tegutsemised. Jah, ka koos tegutsemine võib olla lapse alistamine täiskasvanu tahtele, kuigi ta on valmis sinuga koos tegutsema (kuna ta tahab sinu armastust, siis peab ta selle välja teenima). Selles raamatus ei õpetata Sulle, kuidas

meelitada last koos tegutsema, vaid kuidas kasvaks nii lapse kui Sinu eneseteadlikkus. Sõltumatu laps, kelle elu voolab tema valitud rada pidi, tegutseb produktiivselt, kuna ta tahab nii. Ta tegutseb rõõmust ja armastusest lähtuvalt, mitte hirmust või vajadusest välja teenida heakskiit. Siit raamatust saad selguse, kuidas eristada oma emotsionaalseid reageeringuid ja tingimustest, tõsta need kõrvale nii, et sinu laps saab võimaluse olla tema ise ilma, et teda hoiaks tagasi: sinu minevik, sinu ärevus tuleviku pärast või mure selle üle, mis teised ütlevad sinu kui lapsevanema kohta. Sa õpid hoolitsema ilma vormindamata, nagu aed-

nik, kes kastab lilli veega, kuid ei püüa õisi enneaegu avada ega ka valida nende jaoks värvi või kuju. Tüüpilised küsimused on: Kuidas ma saan lapse – tegema majapidamistöid, olema vait, lõpetama jonnimise, sööma oma toitu jne. Need küsimused viitavad soovile last kontrollida. Need kõik küsimused tahavad panna last tegema seda, mida tahab lapseva-

nem. Ehk laps peab loobuma sellest, mida ta tahab ja see tähendab, et ta peab loobuma iseendast. See loobumine ongi toonud kaasa enamiku lastega seotud probleemidest. Kui sul on julgust oma last usaldada, et ta saaks ise oma elu juhtida, siis sa saad tunda kõige imelisemat lapsevanemaks olemise kogemust, sellist, kus sa armud oma lapsesse koos tema unikaalsete tahtmiste ja eelistustega. Selline armastus on tingimusteta – armastades last, mitte oma kujutlust sellest, kes laps peaks olema. Armastus on armastus ainult siis, kui tingimused puuduvad. Igal raskel hetkel oma lapsega, on sul valik: peatada laps tema oma olemises, et sa

saaksid tammuda oma vanu sissetallatud radu või sa kasvad suuremaks, kui oled olnud ja voolad edasi koos oma lapsega. **TEMA ON SINU ÕPETAJA.** Lapsevanemaks olemine on oma teekonnal küpsemine ja kasvamine, kui me vaid julgeme rohkem õppida ja vähem õpetada. Meie püüded kontrollida ei ole ei eksimus ega ka süü. Me järgime teadmatult oma vanemate sissetallatud rada, mis põhineb hirmul. Nad uskusid, et lastest ei saa täisväärtuslikke inimesi, kui vanemad neid selleks ei vormi.

Lapsevanemaks olemine oleks palju lihtsam, kui me mõistaksime, et lapsed on tulnud JUBA VALMIS disainituna öitsema omal unikaalsel moel.

Kui sul on julgust oma senisel rajal peatuda või rajalt, mida mööda on sinu vanemad sind

juhtinud, välja astuda, siis avanevad võimalused, mis näitavad sulle, et oled palju võimekam ja

suurepärasem, kui eales arvanud. **VESTLUS, MIS TERVENDAB JA ÜHENDAB.** Sõnad, mida me lastega suheldes valime, võivad tervendada või haiget teha, tekitada distantsi või ühendada, suruda maha tundeid või puudutada südant ja avada.

LAPSEVANEMAKS OLEMISEL

ANNAB NIIMÕNIGI LOOM PAREMAT EESKUJU ...

Sinu lapse kõige
esimene õigus sinu üle

on:

ET SA VALID TALLE HEA
ISA VÕI EMA!

LOODUSLIK RAVI

Rubriigi autor: Khadija

Allikas: Terviseleht, <http://www.mesilill.eu/blog/2011/10/23/mesi-ingveriga-loodusravi-kroon/>

MESI INGVERIGA – LOODUSRAVI KROON

Mesi ja ingver omavad mõlemad suurepäraseid raviomadusi ning mõlemad on väga tuntud ja hinnatud loodusravimid üle maailma. Kokkusegatult mee ja ingveri raviomadused võimenduvad veelgi, mille tulemusena saame ühe tõhusama ja enimhinnatud loodusravimi, mis tänapäeval saadaval. Mee peamine roll, lisaks oma raviomadustele, on ingveri kiire ja tõhus edastamine meie organismile. Lisaks teeb mesi kibeda ingveri juure maitse magusaks ja seega palju enam vastuvõetumaks meie maitsemeelele.

Üldiselt on mesi tänu oma suurepärasele omadusele kõige parem ja tõhusaim ravimtaimede vahendaja organismile.

Mee ja ingveri raviomadused

Hiina meditsiinis on ingver a kohal seedimist soodustava vahendina. Ingver mõjub soodsalt südamele ja veresoonkonnale, langetab vererõhku ja alandab kolesteroolisisaldust veres. Samuti aitab see vältida südamehase infarkti ja tromboosi, tugevdab organismi kaitsevõimet ning toob kergendust menstruaaltsükli korral. Samuti on ingverijuurt kasutatud migreenihoo-gude, kopsu-, maksa- ja merehaiguse korral. Antioksidandina on seda kasutatud ka vähi puhul.

*** Hingamisteede probleemid:** Mee ja ingveri segu on parim hingamisteede haiguste raviks ja leevendamiseks, mis pakub kiiret ja kohest leevendust köhale, külmetustele, kurguvalule ja nohule.

*** Külmetus:** Ingver kui vürtsitaim ergutab organismis soojateket, higistamist ning võimendab kaitsesüsteemide mõju koostöös meega. Mesi seejuures annab kiiret energiat, vahen-

dades seejuures ingverit organismile kõige tõhusamal moel. Ingveritee külmetushaiguste ja gripi ennetamiseks: 1 g värsket ingverit, s.o poole suhkrutüki suurune tükk riivida tassi, lisada poole sidruni mahl. Valada üle kuuma veega ja teha meega magusaks.

*** Astma:** Usutakse, et mee ja ingveri segu koos musta pipraga suudab ravida ja vähendada probleeme, mida põhjustab astma.

*** Seedeäred:** Ingver on seedimist soodustav vahend, mis leevendab iiveldust, kõrvetisi, spasmidest tingitud teravaid valuhooge, gaasidest tingitud kõhupuhitust ja kõhulahtisust. Seedimist soodustab ingver sellega, et ergutab seedenõrsid, eeskätt sülje- ja maonõret ning sapi eritumist. Mesi ja ingver on mõlemad antioksüdantiliste omadustega, mis esmalt hoiab seedekulglat puhtana erinevatest parasiitidest ning on kasulik kogu organismi immuunsüsteemile. Seega mesi ingveriga on kasulik inimestele, kellel on nõrk seedesüsteem.

***Valude leevendus:** Ingver on tõhus vahend valude leevendamisel. Abi on peavalude, liige-

sepõletiku, reuma ja menstruaatsiooniivalude korral.

*** Vereringe:** Ingver meega mõjub soodsalt veresoonekonnale,

Ingverist on abi ka külmetushaiguste korral, sest see vürtsitaim ergutab organismis soojateket, higistamist ning võimendab kaitse-süsteemide mõju.

langetades mõnevõrra vererõhku ja vältides trombide tekke riski, vähendades vere hüübivust.

Vastunäidustus ingverile

Ingver ei sobi rasedatele, väikelastele ning isikutele, kes vaevlevad krooniliste seedekulgla haavandite või neeruhaiguste käes. Samuti ei saa ingverit pruukida vürtsika toidu suhtes tundliku seedekulgla inimesed.

RETSEPTID

Külmetus

Vähendab lihasevalu, ergutab vereringet, kaovad külmavärinad.

1-2 spl peenestatud juurt, 1 kaanelikoorepulk, 1 tl tilliseemneid, 3 kl keeva vett.

Hautatakse 10 min, lastakse veel soojas 10 min tõmmata ja kurnatakse, juuakse 3 kl päevas koos meega.

Organismi puhastamiseks

1 tl võiliilejuuri, 1 tl ingveri, 1 tl tilliseemneid.

Peenestatud juured ja seemned valatakse üle 3 kl külma vee-

ga, lastakse keema, hautatakse 15 min, lastakse veel tõmmata 15 min. Juuakse kurnatult päeva jooksul 3 klaasi.

Immuunsüsteemi tugevdamiseks

1 tl peenestatud juurt, 1 kl keeva vett.

Lastakse tõmmata 10-15 min, juuakse päeva jooksul ja õhtul enne magama minekut. Tõmmisele võib peale kurnamist veel kord keeva vee peale valada (siis jäetakse 4-5 tunniks seisma). Meeldivama maitse ja toime tugevdamiseks võib lisada fariinisuhkrut, mett, sidrunit.

Vähivastase oksüdandina tee

2 spl peenestatud ingverijuurt, 2 kl keeva vett.

Lastakse keema tõusta ja tõmmata soojas 2 tundi. Juuakse 10 päeva järjest 2 kl päevas, hoitakse nädal vahet ja korratakse siis pikemat aega.

NB! Ühele inimesele võib ingver olla imerohi ja samas teisele mitte sobida. Nii ei soovitata seda teed neeru- ja pankrease haiguste korral. Alati pidada nõu arstiga.

ELU EESMÄRK - PARADIIS

LASTE ÕIGUSED

Tõlkinud: Amina

Autor: Šeik Muhammad Saleh Al Uthaymeen (rahimahu Allah)

Allikas: <http://abdurrahman.org/character/essentialrights.html#4>

Alustuseks selgitan, et islami mõistes on lapsed, nii poisid kui tüdrukud, võrdsed. Osad islamivastased liikumised süüdistavad islamit poiste ja tüdrukute vahel vahe tegemises. Nad väidavad, et islam eelistab poisse tüdrukutele, tuues näiteks päranduse, aqiiqa (poisslapse sünni puhul kahe lamba veristamine ja ühe lamba veristamine tüdruku sünni puhul) ja teisi asju.

Tõelise islami õpetuse kohaselt on mõlemad sugupooled Allahi silmis võrdsed. Ent igaüht (olgu poissi või tüdruku) valmistatakse füüsiliselt ette sooritamaks elus teatud ülesandeid ja täitma kohustusi, mis on tema loomusele sobilikud. Religioosete kohustuste osas on mõlemad pooled võrdsed, välja arvatud kindlad erandid, mis on Koraanis määratletud ja selgitatud või mida on Prohvet (صلى الله عليه وسلم) selgitanud. Ja ainuüksi neid erinevusi tulebki islami ja selle õpetuste kohaselt tunnustada ja neist lugu pidada.

Islami seaduse järgi on lastel mitmeid õigusi. Kõige esimeseks ja tunnetumaks õiguseks on õigus korralikule kasvatusesele, headele kasvatingimustele ja haridusele. See tähendab eelkõige, et lastele tuleks anda sobiv, küllaldane, põhjalik ja adekvaatne õpetus religiooni, eetika ja voores vallas, mis kehtaks kogu nende elu. Nad peavad õppima tõelisi väärtusi, õige ja vale tähendust; tõe ja vale; korrektset ja ebaõiget; sobivat ja kohatut jne.

Allah ütleb Koraanis: „Oo teie, kes te usute, hoidke endid ja oma perekondi tule eest, mille kütteks on inimesed ja kivid; mille üle on inglid, karmid ja tõsised. Nad kuuletuvad Jumalale Tema käskudes ja teevad, mida neid kästakse.” (66:6)

Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) on öelnud: „Igaüks teist on karjus ja vastutav oma karja eest. Rahva juht on rahva karjus ja ta vastutab oma karja eest; mees on oma pere karjus ja vastutab oma karja eest; naine on kodu

karjus ja ta vastutab oma karja eest ...
 .“ (Al-Bukhari, Muslim)

Lapsed on vanemate kätte usaldatud vara ja vanemad on Kohtumõistmispäeval selle usalduse eest vastutavad. Lapsevanemad vastutavad täiel määral oma laste moraalse, eetilise ja religioosse õpetuste eest.

Kui vanemad täidavad seda vastutust, siis nad on Kohtupäeval kaitstud. Lastest saavad esmalt siinses elus ja hiljem teispoosuses väärtuslikud isikud, kes on oma vanematele suureks rõõmuks. (loe Koraan 25:21)

Allahi Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Suremisel peatuvad tõepoolest inimese teod, välja arvatud kolm tegu – kestav heategu: anne või heatahtlikkus; inimestele jäetud teadmised, millest nad kasu saavad ning vaga, õiglane ja jumalakartlik laps, kes väsimatult palvetab oma vanemate hingede eest Allahi poole.“ (Muslim)

Kahjuks on aga paljud lapsevanemad igast sotsiaalkihist, ühiskonnast, usust, päritolust, majanduslikust olukorrast hoolimata selle meeletult tähtsa ülesande oma laste suhtes hoolitusse jätnud.

Nii kaotavad laste õiguste suhtes lohakad vanemad oma lapsed nii siinse elu kui ka teispoosuse mõttes. Sellised vanemad suhtuvad väga kergelt aega, mida nende lapsed ebasobivalt veedavad; sõpradesse, kellega lapsed lävivad; kohtadesse, mida lapsed külastavad. Nad ei hooli ja neil on ükskõik, kuhu nende lapsed lähevad, millal naasevad jne. Nii kasvavadki lapsed üles vastutustundliku vanema ja hooliva inimese järelvalveta. Taolised vanemad jätvad hoolitusse laste suunamise sündsale eluteele, ülalpidamisele või isegi käitumismaneerile.

Siiski hoolivad needsamad lapsevanemad vägagi oma majanduslikust seisukorrast. Nende äri ja töö kasvab neile südame külge ja nad kasutavad iga vähimatki võimalust, et oma elu materiaalselt paremaks muuta. Kuid nad ei mõtle, et materiaalselt hauda kaasa viia või enda kasuks teispoosuses tööle panna ei saa.

Jät kub ...

Sinu lapse teine õigus

sinu üle on:

ET SA VALID TALLE

HEA NIMEI!

Lugeja küsib,

lugeja vastab!

Kas lähtud oma laste kasvatamisel rohkem islami reeglitest, oma kultuurist või mõlemast? Kui abikaasa on teisest kultuurist, siis kas olete pidanud tegema ka laste kasvatamise küsimuses kompromisse? Kumma sõna reeglina peale jääb (kui jääb) ja miks? Kui tarvitad laste kasvatamisel ka islami reegleid, siis milliseid ja miks? Milliseid reegleid veel tead, aga ei kasuta? Miks? Kui sul veel lapsi pole, siis kuidas plaanid on tulevasi lapsi kasvatada?

Oma laste kasvatamisel lähtume eelkõige islamireeglitest ja jätame kultuurilised reeglid välja või tahaplaanile, kui need on otseselt vastuolus islamiga.

Meie peres ei ole oluline kumma sõna peale jääb, vaid kumma arvamus leiab tõestust islamis.

Islam on nii lai ja haarab enda alla peaagu kõik eluvaldkonnad, seega on sellele küsimusele väga raske lühidalt vastata. Kuna mu lapsed on alles väga väikesed, siis esialgu püüame olla neile lihtsalt eeskujuks – palvetamine, loodus-hoid, loomade hoidmine ja nende eest hoolitsemine, sünnipäevade ja muude mitte-islami pühade tähistamata jätmine, islami pühade tähistamine – kõik mida neile eeskujuks teeme ja oleme.

T.

Mul on eelnevast kooselust lapsed (17, 15, 7), kes kasvavad minuga ning ma üritan seletada, miks ma oma elustiili olen muutnud ning loodan, et nad ka tasapisi selle omaks võtavad. Hetkel

olen lapseootel ning ilmselgelt on peamiseks alustalaks islam.

M.

Kuna mul hetkel lapsi ei ole ja ainult Jumal teab, kas ja millal ma nad saan, siis järgmine vastus põhineb ainult minu oletustel. Ma lähtuks oma laste kasvatamisel nii islami reeglitest kui ka kultuurist. Teen seda lihtsalt is-

lami reegleid kohalike oludega kohandades. Samas ma arvestaks sellega, et me elame ühiskonnas, kus usk meie igapäeva-elu üldiselt ei mõjuta ja seega ma ei saa ka osasid reegleid vähemalt laste liiga noores eas neile peale sundida. Aga ega ma ei peakski ju, sest islamireeglid hakkavad lastele kehtima alates sellest, kui nad saavad teismeliseks. Muidugi ma proovin neid islamiga juba varem harjutada, et ei tuleks korruga järsku muudatust eas, kui laps niikuinii asju omamoodi ajada tahab, sest teismeiga ei ole vanematele kerge. Seega minu arust tuleks järk järgult last islamiga harjutada. Oletame, et minu abikaasa oleks teisest kultuurist (hetkel olen valaline). Siis peaksime mingeid kompromisse küll tegema. Näiteks lapsele nime valimine. Mina isiklikult ei poolda araabia-päraseid nimesid. Kui minu naine oleks pärit mõnest araabiarriigist, siis ma prooviks leida mingi nime, mis oleks siiski islamilik, aga samas rahuldaks ka naist. Näiteks poisi nimi Joosep – Eesti nime peale vaadates, aga ek-

sisteerib ka araabiapärasel kujul – Yusuf. Seega ma kutsuks last Joosepiks ja naine võib kutsuda Yusufiks, kui tahab. Samas kui naine (või oletame, et isegi mina) hakkab väitma midagi olevat islamist, aga tegelikult on seotud

täiesti kohaliku kultuuriga, siis ma seda ei lubaks. Islam ja kultuur on lahus, kuigi on võimalik kohandada üht teisega. Näiteks naine ei saa öelda, et meie laps abielluks lapse nõoga. See ei ole sobilik Eesti kultuurile, aga samas islamireeglid ei sunni ka abielluma nõoga. Ja laps on lõpude lõpuks see, kes annab ju nõusoleku, kellega ta abiellub. Ma ei kasvataks last kui range isa, et alati minu sõna peale jääks. Asju peab abielus ju läbi arutama, sest selleks ju abielu loodud ongi, et asju koos ajada ja üksteisele nõus ja jõus toetuda ja abiks olla. Samas osa asju on, mida ma kategooriliselt lapsele teha ei laseks. Näiteks kõrvaaukude tegemine (olen näinud 4 aastaseid, kellel on juba kõrvarõngad ja minu arust on see suht imelik). Kui laps saab teismeliseks ja mõistab asja häid ja halbu külgi, siis las otsustab ise. Sama käib ka lapse ümberlõikamise kohta. Kui laps just ei jää haigeks või muu meditsiiniline põhjus ei sunni seda operatsiooni tegema, siis laps peab ise otsustama, kui on juba teismeline, sest imikule vastu te-

ma tahtmist ja nõusolekut sellise asja tegemine, mis temaga elu lõpuni kaasas käiks, on vale. See on sama hea, kui väikse lapse palvetama või paastuma sundimine, enne kui ta pole teismeliseks saanud. Ei ole õige ju. Seega

kõik asjad, mis last elu lõpuni mõjutaks, peab laps ise läbi mõtlema ja ise oma arvamuse ja nõusoleku andma. Aga ma usun, et ka minu naisel on võib-olla asju, millega ma pean lihtsalt leppima, et ka tema on võib-olla osades asjades sama resoluutne kui mina. Aga kõik muu saab ju omavahel läbi arutatud, Jumala tahtel. Kuna mul hetkel peret pole, siis ma ei saa loetleda reegleid, mida tarvitan ja mida mitte. No eks Jumal näitab, mis saab. Aga loogika põhjal ikka kasutaks islami reegleid, sest olen ju moslem ja soovin, et ka minu lastest kasvaks head moslemid. Võib-olla kui kohe „lambist“ öelda, siis puhtuse pidamise reegel. Et on ju puhtus pool usust, nagu prohvet Muhammed (rahu olgu temaga) ütles. Sest mulle ei meeldi räpatus ja ei taha ka, et minu lastest kasvaks mingid tüübid, kes prahti tänavale loobivad ja enda järelt ei korista.

A.

Lähtume loomulikult islami reeglitest, sest oleme moslemid,

aga olulist rolli mängib ka kultuur ja kohalik traditsioon, mis islami seadusega vastuolus ei ole. Elame hetkel Eestis ja lapsed käivad lasteaias, seega ei ole neid võimalik ega mõtetki täielikult Eesti kultuurist lahutada. Lapsed ju näevad lasteaias, mida teised teevad; kuulevad, mida õpetajad räägivad jne. Kõike neile keelata oleks täiesti mõttetu, leian ma. Võtan seda pigem kui head võimalust last harida – vaata, see on Eesti kultuur, Eesti traditsioon, siin tehakse nii, aga moslemitel on naa. Nii laps õpib ka teiste kultuuri austama ega võõrliku ühiskonnast.

Laste kasvatamise küsimuses on loomulikult tulnud teha kompromisse, väljaspool igasugust usulist küsimust, kuna oleme abikaasaga kasvanud väga erinevates oludes ja ühiskondades. Tavaliselt on laste kasvatamise küsimuses jäänud peale minu kui ema sõna, sest mina tege-

len ikkagi väikeste lastega rohkem kui isa. Seega, kui mina ütlen, et laps magab oma voodis, siis laps magab oma voodis. Samas ei ole ma otseselt keelanud lastel aeg ajalt (näiteks nädalavahetustel) issi kaissu ronimast ja seal magamast. Selline variant sobib kõigile.

A.

Pudrupotike, keeda!

Türgi köök

Tölkis: Aisha

Allikad: <http://www.lecoindejoelle.com/blog/2011/06/souvenirs-de-turquie-%E2%80%A2%A0mon-initiation-a-realisation-des-gozleme/>

Gösleme leivad

- jahu
- vett
- soola
- (sulatatud) võid
- garneeringuks hakkliha, sibulad, peterselli, feta juust vms

Segada korralikult kokku jahu, vesi ja sool selliseks taignaks, mis enam ei kleepu. Veeretada taigen rusikasuurusteks pallikesteks. Rullida, kuni taignast on saanud väga õhuke leheke. Keerata ketta üks äär alla, määrada natukese sulatatud võiga ja panna sisse, mida süda ihkab, seejärel keerata alla ka teised ääred nii, et moodustub ruut. Küpsetada pannil.

NB! Kuidas täpselt asi Türgi naiste käes käib, saate vaadata allika videost.

Tuuneesia köök

Kokk: Karima

Allikas: <http://karimasfood.blogspot.com/>

Cayenne'i leivad

Leivad meenutavad natuke tortillasid ja on mõnusalt vürtsised.

- 3 dl jahu
- 11 g kuivpärm
- 2 spl mett
- 2 röstitud Cayenne'i pipra kauna
- natuke vett (umbes 200ml; kui taigent sõtkudes on vaja, pane vett juurde)
- soola

Rösti Cayenne'id, jahuta ja tükelda pisikesteks tükkideks. Sega kokku soe vesi, pärm, mesi ja sool. Lase natuke seista. Sega kõik jahuga kokku, lisa Cayenne'i tükid ning sõtku taigen valmis. Vett kulus nii tassi ringis, enne pane pool tassi ja siis lisa veel, kui on liiga paks. Taigent sõtku seni, kuni sõrmede küljest lahti tuleb.

Lase soojas kohas 1 tund kerkida. Kerkinud taignast võta pallikesed ning rulli jahusel alusel õhukeseks. Kuumuta sile pann pliidil ilma rasvata ja küpseta leivad mõlemalt poolt kuldseks.

Leiba hakka keerama siis, kui peale tekivad mullikesed. Pliit ei tohi olla väga suure kuumuse peal, muidu läheb kõrbema.

Pakistani köök

Kokk: Amira

Allikas: „Annas medelhavs
mat” – Anna Bergenströmi

Roti leib

- täisterajahu
- soola
- vett

Lisa kaussi sool, vesi ja täisterajahu. Sõtku taigen hästi läbi ja tee pallikesed. Võta pallikene ja rulli see lahti õhukeseks ringikujuliseks kettaks. Prae *roti* pannil mõlemilt poolt, kuni see saavutab pruunika värvuse. Aeg ajalt patsuta rätikuga, et õhk käiks keskelt läbi.

KORAANINURK

HARJUTUSI KORAANI RETSITEERIMISE ÕPPIMISEKS

„Muallim thääni“ Ahmadhadi Maksudi

Koostanud: Aisha

41

**MÄÄRAV ARTIKKEL
SÕNA EES**

Araabia keele määravaks artiklik on ل (lääm), millele lisatakse *sukuun* (vokaalitu märk). ل ees käib ka *hamzatu l-wasl*. Välja näeb see nii: آل

Seda artiklit on võimalik lugeda kahel erineval viisil; olenevalt sellest, mis täht järgneb.

1. Osasid tähti nimetatakse araabia keeles kuu-tähtedeks. Nende ees hääldatakse artikkel välja:

الْأَوَّلُ	الْبَارِئُ	الْجَنَّةُ	الْحَجُّ	الْخَلِيقُ
الْعَلِيمُ	الْغَنِيُّ	الْفَتْاحُ	الْقَمَرُ	الْكَرِيمُ
الْمَلِكُ	الْوَدُودُ	الْهُدَى	الْيَوْمُ	

Kuutähtede tunnus Koraanis

Määrava artikli välja hääldamise tunnuseks koraanis on see, et artikli ل i peal on *sukuun* ja järgneval tähel ei ole peal *šaddat*.

41

39

b3. Tähed **ب** ja **م** :• **أَرْكَبَ مَعَنَا (إِرْكَمَ مَعَنَا = إِرْكَمَعْنَا)** .

c) kui häälikuid häälitakse samast piirkonnast ja nende hääldus on sarnane:

c1. Tähed **ر** ja **ل** :• **قُلْ رَبِّ (قُرْرَبِّ = قُرْبِّ)** • **بَلْ رَفَعَهُ** .c2. Tähed **ك** ja **ق** :• **أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ (أَلَمْ نَخْلُكْكُمْ = أَلَمْ نَخْلُكُم)** .**Idghaami tunnused Koraanis**

Tähe talle järgneva tähega täieliku ühinemise (täieliku *idghaami*) tunnuseks Koraanis on *sukuuni* puudumine esimeselt tähelt ja *šadda* ilmumine teisele.

Tähe talle järgneva tähega mitte-täieliku ühinemise (mitte-täieliku *idghaami*) tunnuseks Koraanis on *sukuuni* puudumine esimeselt tähelt ja *šadda*

۳۹

SUKUUNIGA م

Araabia tähte *miim* võib kohata kolmes erinevas olukorras:

1. *Idghaam* ehk assimilatsioon

• وَلَكُمْ مَّا (وَلَكُمْمَا) • الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
• إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤَصَّدَةٌ •

Reegel

Kui *sukuuniga miimile* järgneb teine *miim*, siis nad assimileeruvad (hääldatakse kokku).

Miimi *idghaami* tunnus Koraanis

Sukuuniga miimi idghaami tunnuseks on, et esimesele *miimile* ei ole *sukuuni* märgitud ja teisel *miimil* on peal šadda.

2. *Ikhfa* ehk varjamine

• يَوْمَ هُمْ بَرْزُورُونَ • تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ •
• عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا •

Reegel

Sukuuniga miimi loetakse nõ varjatult ja nasaliseeritult (*ghunna*) vaid enne *bad*. *Miim* hääldatakse kas lahtiste huultega nasaliseerides või huulte kergel kokkupuutel nasaliseerides.

Sukuuniga miimi ikhfa tunnus Koraanis

Sukuuniga miimi ikhfa olukorras olemise tunnuseks on see, et miimil ei ole sukuuni ja järgneval tähel ei ole šaddat.

3. Izhaar ehk muutusteta lugemine

أَلَمْ يَجِدْكَ • أَلَمْ تَرَ • هُمْ فِيهَا • عَلَيْهِمْ وَلَا •^١
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا •

Reegel

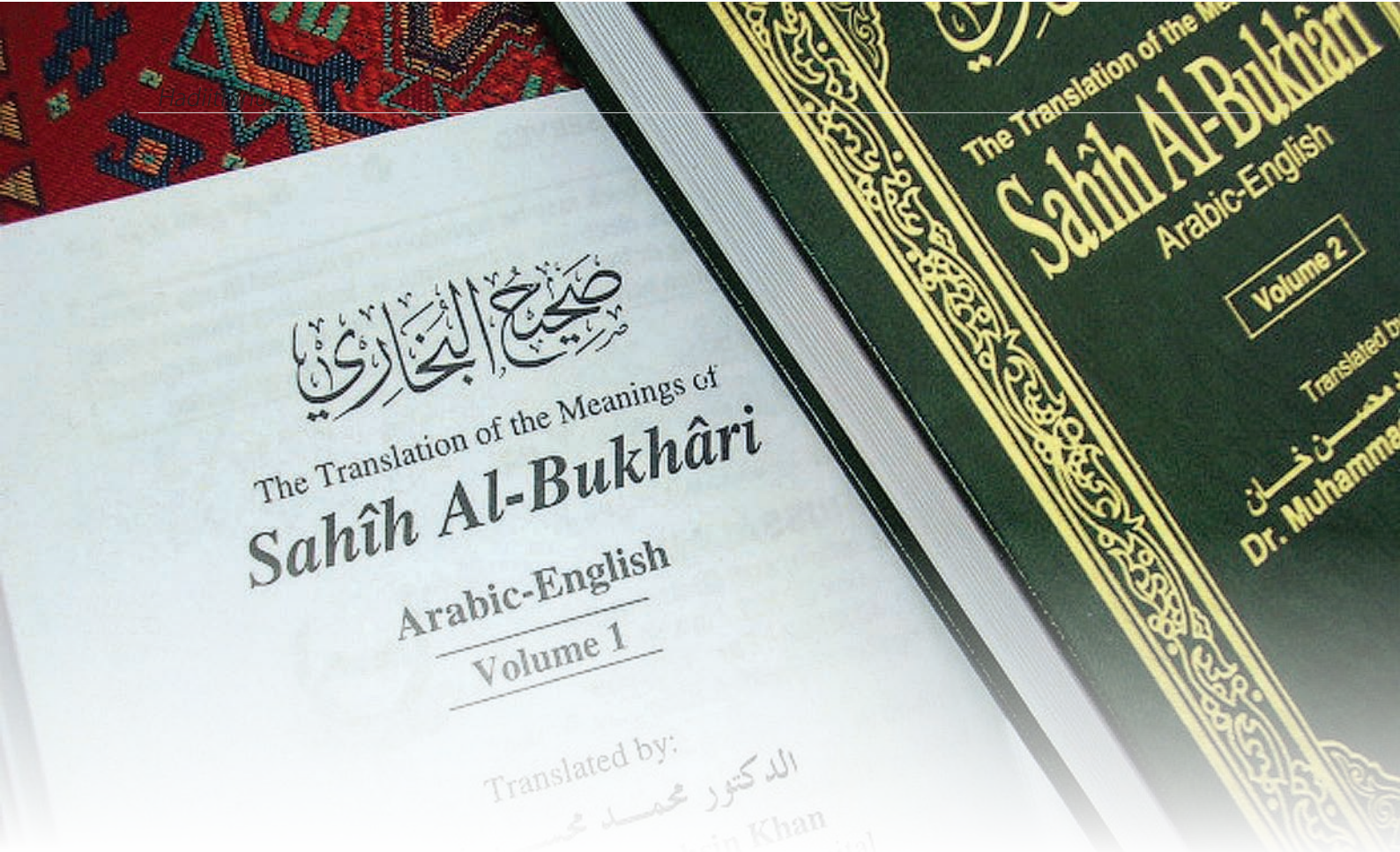
Sukuuniga miimi loetakse kõigi teiste araabia tähtede (va miim ja ba) ees selgelt ja ilma igasuguste muutusteta hääldukes.

Sukuuniga miimi izhaari tunnus Koraanis

Sukuuniga miimi izhaari olukorras olemise tunnuseks on see, et miimi kohal on sukuun.

1 - Paljud inimesed teevad vea miimi lugemisel, kui sellele järgneb waw või fa - nad loevad miimi nagu see oleks ikhfa olukorras. Olge tähelepanelikud!

صحيح البخاري
The Translation of the Meanings of
Sahih Al-Bukhari
Arabic-English
Volume 1

Translated by:
الدكتور محمد
Khan

Abdallah ibn Amr (رضي الله عنه) on edastanud, et üks naine ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, minu emakas oli mu poja kandjaks, mu rinnad andsid talle juua ja mu süli oli talle pelgupaigaks, aga nüüd on ta isa minust lahutanud ja tahab teda minult ära võtta.“ Jumala Sõnumitooja (saws) ütles naisele: „**Sul on temale rohkem õigus, kuni sa uuesti ei abiellu.**“ (Ahmad 6707, Abu Dawud 2276)

Aisha (رضي الله عنها) on edastanud: „Üks beduiin tuli Prohveti (صلى الله عليه وسلم) juurde ja küsis: „**Kas sa musitad oma lapsi?**“ Meie neid ei musita.“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) vastas: „Kas saan mina teie südamesse halastuse panna, kui Jumal on selle sealt eemaldanud?“ (Sahih Al-Bukhari, Al-Adab Al-Mufrad, nr 90)

Numayn ibn Aws ütles: „Neil oli kombeks öelda: „Õige tegu on kingitus Jumalalt, aga **viisakus tuleb vanematelt.**“ (Sahih Al-Bukhari, Al-Adab Al-Mufrad, nr 92)

An-Numan ibn Bashir on edastanud, et ta isa viis ta Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) juurde. Ta ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, annan sulle tunnistuse selle kohta, et olen An-Numanile andnud selle ja selle (tegemist oli orjaga).“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) küsis: „**Kas oled igale oma lapsele sama andnud?**“ Ta vastas: „Ei.“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) üt-

les: „Siis võta keegi teine omale tunnistajaks.“ Seejärel küsis Prohvet (صلى الله عليه وسلم): „**Kas sa ei taha nende kõigi vastu võrdset lahke olla?**“ Mees vastas: „Tahan küll.“ Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Siis ära tee seda (st kingitust vaid ühele lapsele, samal ajal kui teised ilma jäävad).“ (Sahih Al-Bukhari, Al-Adab Al-Mufrad, nr 93)

An-Numan ibn Bashir (رضي الله عنه) on edastanud, et Prohvet (صلى الله عليه وسلم) ütles: „**Kohelge oma lapsi võrdset!**“ (Sunan Abu Dawud, *hadiith* 3537)

Ibn Amir (رضي الله عنه) on edastanud: „Mu ema kutsus mind kord, samal ajal kui Prohvet (صلى الله عليه وسلم) oli meie kodus; ema ütles: „Tule siia, ma annan sulle midagi!“ (Aga poiss ei tulnud.) Selle peale küsis Prohvet (صلى الله عليه وسلم): „Mis sa talle anda tahtsid?“ Naine vastas: „Datleid.“ Seepeale ütles Prohvet (صلى الله عليه وسلم): „**Kui sa poleks talle midagi andnud, oleks see sulle kirja läinud kui vale.**“ (Sunan Abu Dawud)

Abu Qatada (رضي الله عنه) jutustas: „Prohvet (صلى الله عليه وسلم) tuli välja meie poole, kandes Umamat, Abu Al-Asi tütart (Prohveti (صلى الله عليه وسلم) lapselaps) oma õlgadel. **Ta palvetas ja kui ta tahtis kummarduda, pani ta tüdrukese maha ja kui püsti tõusis, tõstis ka lapse üles.**“ (Sahih Al-Bukhari, köide 8, raamat 73, nr 25)

Sinu lapse kolmas õigus sinu üle on:

SÖNNIGA SEOTUD SÖNNAD:

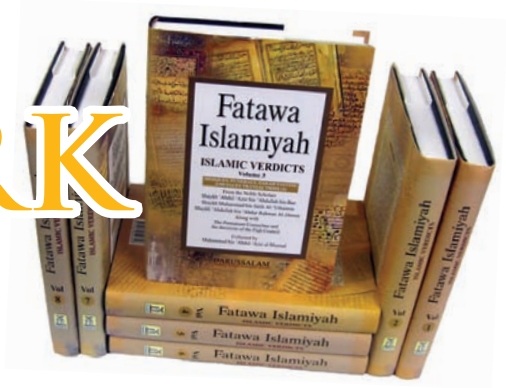
- a) *Adhaan* vastsündinu kõrva.
- b) Vastsündinuesimesenetoitmine kellegi jumalakartliku käe läbi (n: lähimälutud datli jupp suhu).
- c) Nime panek.
- d) *Aqiqa*ga seotud rituaalid: lambatapp + lapse kiilaks ajamine ja juuste kaalu järgi almuse andmine.
- e) Poisslapse ümberlõikamine.

FATWANURK

Lastest

Tõlkinud: Aisha

Allikas: www.fatawaislam.com

KUI ISA EI HOOLI ISLAMI SEADUSTEST

Küsimus: Kuidas käituda isaga, kes käitub islami seaduste ja moraaliga vastaselt?

Vastus: Palume, et Jumal su isa juhiks ja lihtsustaks talle tee patakahetsusele ja soovitage sul temaga parimal võimalikul viisil ümber käia ja mitte meelt heita, sest Jumal on Koraanis meil käskinud oma vanematega parimal viisil ümber käia. Peame oma vanematega hästi käituma ka siis, kui nad on uskmatud või innustavad meid halvasti käituma. See-ga on sinu kohus oma isale head seltskonda pakkuda ja tema suhtes headust välja näidata; kutsuda teda tagasi Jumala juurde ja on igati võimalik, et Jumal juhib ta tänu sinule õigele teele tagasi. Samas ei tohi sa talle kuuletuda asjades, mis on islami seaduse vastased. Samuti peaksid sa Jumalalt selles asjas abi paluma, et Ta tema tagasi õigele teele juhataks. Abi võiks paluda ka lähedastelt, näiteks onudelt või teiselt sellistelt inimestelt, keda ta austab.

Šeik Ibn Baz
Fatwade ja artiklite kogu,
5. köide, lk 354.

KOLME TÛTRE ÕNNISTUS

Küsimus: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Igaüks, kellel on kolm tütart, kes neid kannatlikult kohtleb ja hästi hoidab, saab kaitse põrgutule eest.“ Kas see õnnistus kehtib vaid isa või ka ema jaoks?

Vastus: Hadiith käib nii isade kui ka emade kohta, sest Prohvet (صلى الله عليه وسلم) on öelnud „igaüks“. Sama kehtib ka siis, kui meil on õdesid ja tädisid ja kui me neid hästi kohtleme – loodame, et ka see aitab meid Paradiisi jõuda.

Samas tuleb meeles pidada, et see lubadus on antud vaid moslemitele. Kui oleme moslemid ja teeme häid tegusid selleks, et Ju-

malale meelepärased olla, kindlustame sellega endale Paradiisi. Tegusid, mis meid põrgutulest eemal hoiavad, on islamis väga palju ja peaksime neist võimalikult palju täide viima.

Šeik Ibn Baz
Fatwade kogu, 4. köide. lk 375.

LASTE VAHEL VAHET TEGEMINE

Küsimus: Kas on lubatud anda ühele lapsele midagi, samal ajal kui teisele, kes on rikas, mitte anda?

Vastus: Islamis ei ole lubatud laste vahel vahet teha, olgu need siis poisid või tüdrukud. Meil on kohustus oma lapsi võrdsest koheldada ja anda kõigile või mitte kellelegi, sest Prohvet (صلى الله عليه وسلم)

(عليه وسلم) on öelnud: „Olge jumalakartlikud ja ärge tehke oma laste vahel vahet.“

Samas, kui kõik lapsed on nõus, et üks neist saab midagi ja teised jäävad ilma, siis ei ole sellest midagi halba, kui lapsed on täiskasvanud ja otsustusvõimelised. Samuti, kui su laste hulgast on keegi selline, kes tervislikel või muudel põhjustel ei ole võimeline raha teenima ja kes ei saa ka kusagilt toetust, sellisel juhul on vanemal lausa kohustus oma võimete kohaselt oma last aidata, kuni Jumal talle parema majandusliku olukorra võimaldab.

Šeik Ibn Baz
„Fatawa l-Mar'a“, lk 101.

ISA MUSITAB TÛTART

Küsimus: Kas isal on lubatud musitada oma puberteediikka jõudnud või vanemat tütart põsele või suule, olgu tütar vallaline või abielus?

Vastus: Selles ei ole midagi halba, kui isa oma tütrele musi annab, olgu ta suur või väike; peasi, et sellega ei käiks kaasas mingit iha ja et kui tütar on suureks saanud, isa suudleks teda põsele ja mitte suule. On teada, et Abu Bakril (رضي الله عنه) oli kombeks oma tütart Aisha (رضي الله عنها) põsele suudelda. Täiskasvanud tütre suule suudlemist oleks aga parem vältida.

Samamoodi võib ka tütar oma isa suudelda, näiteks ninale või laubale.

Neil erandjuhtudel, kui aga isa ja tütre vahel on seksuaalne tõmme, muutub ka selline väike musi neile keelatuks, et igasugu kiusatusi vältida.

Šeik Ibn Baz

„Kitab ud-Dawa l-Fatawa“, lk 188 ja 189.

„MOSLEMI KINDLUS - duaasid Koraanist ja sunnast“

Said ibn Wahf Al-Qahtani Said ibn Wahf Al-Qahtani

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

DUAANURK: LASTEST

47. ÖNNITLUSED VÄRSKETELE
VANEMATELE JA KUIDAS VASTATA

بَارَكَ اللهُ لَكَ فَاَلْمَوْهُوبِ، وَ شَكَرْتَ الْوَاهِبِ، وَ بَلَغَ
أَشُدَّهُ، وَ رُزِقْتَ بَرَّهُ

145. *baaraka Ilaahu läkä fii I-mauhuubi läkä, wa šakartä I-wäähibu, wa bäläghä äšuddähu, wa ruziqtä birrähu.* – Jumal õnnistagu teid Oma kingiga teile ja olge te tänulikud, jõudku laps küpsesse ikka ja saage osa tema jumalakartlikkusest.

Vanemate vastus sellele õnnitlusele oleks:

بَارَكَ اللهُ لَكَ وَ بَارَكَ عَلَيْكَ، وَ جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا، وَ رَزَقَكَ
اللهُ مِثْلَهُ، وَأَجْرَلَ تَوَابِكَ

baaraka Ilaahu läkä wa baaraka 'aleikä, wa žäzääkä Ilaahu khairän, wa razaqaka Ilaahu mithlähu, wa äzzälä thäuääbäkä. – Jumal õnnistagu sind ja lasku Oma õnnistustel sinu peale sadada ja Jumal tasugu sulle hästi ja lasku sul osaks saada sama ja tasugu sulle külluslikult.¹

48. JUMALA KAITSE PALUMINE LASTELE

أُعِيذُكُمْ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّةِ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ
وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ

146. *u'iidhukumää bi-kälimääti Iläähi t-täämmäti min kulli šaitaanin wa häämmätin, wa min kulli 'äinin läämmätin.* – Ma otsin sulle kaitset Jumala täiuslikes sõnades iga saatana ja elaja eest ja iga kadedad laiduväärt silma eest.²

¹ An-Nawawi „Kitabul-Athkar“, lk 349 ja „Sahihul-Athkar“ 2/713 – Saleem Al-Hilali.

² Al-Bukhari 4/119.

MA KÄIN ISLAMIÜLIKOOIS

Rubriigi autor: Eileen

Allikas: „The fundamentals of Tawheed” - dr Abu Ameenah Bilal Philips (kursus: Aqeedah 101, Islamic Online University)

JUMALA NÄGEMINE

Koraanis on nii mõneski ko-
has mainitud järgmises elus
Jumala nägemist.

Järgnevat elu kirjeldades,
Jumal ütleb: „**Mõned näod
on sel päeval säravad, vaa-
dates oma Isanda poole.**”
(75:22-23)

Kui Prohveti kaaslased te-
malt Jumala nägemise kohta
küsisid, vastas ta, et me näeme
Teda järgmises elus nii, nagu
me siin maailmas näeme täis-
kuud. (Al-Bukhari)

Teinekord ütles ta sama kü-
simuse peale, et meie ja Juma-
la vahel ei saa olema ei loori
ega tõlki. (Ehk, meie ja Tema
vahel ei saa olema ei mingit
barjääri ega vahendajat – vaid
oleme meie ja Tema.) (Al-Buk-
hari)

Ibn Umar edastas, et Proh-
veti sõnul on ülestõusmispäev
esimene päev, mil pilgud Ju-
malat, Kõige Vägevamat, Kõi-
ge Majesteetlikumat kohta-
vad.

Jumala nägemine on eriline
õnnistus Paradiisi pääsenute

jaoks. See on Jumala kauneim
ja vägevaim kink, mis tal para-
diisielanike jaoks varus on.

Jumal räägib sellest Koraa-
nis: „**Nad saavad seal, mida
soovivad ja Meil on rohkem-
gi (anda).**” (50:35)

Prohveti kaaslased Ali ja
Anas on selgitanud, et „roh-
kemgi” all kõneleb Jumal just
Enda nägemisest.

Prohveti kaaslane Suhayb
on edastanud, et Jumala Sõ-
numitooja retsiteeris eelmai-
nitud värssi ning ütles, et
pärast seda, kui inimesed, kes
väärivad Paradiisi, on sinna si-
senenud ja need, kes väärivad

Põrgut, on sinna sisenenud,
kõneletakse paradiisielanike-
ga ja neile öeldakse, et Jumal
on neile andnud ühe lubadu-
se, mille Ta soovib nüüd täita.
Inimesed tunnevad seejärel
huvi, mis see küll olla võiks.
Kas Ta ei ole juba meie heade
tegude kaalukaussi raskeks
muutnud? Kas Ta ei ole juba
pannud meie nägusid sära-
ma? Kas Ta ei ole juba meid vi-
inud Paradiisi ja päästnud
meid Põrgust? Seejärel loor
eemaldatakse, ja nad näevad
oma Loojat. Mitte miski ei ole
nendele nii kallid, kui oma Ju-
mala nägemine. See ongi see
„rohkemgi”.

Ent Jumala nägemine on

kingitus, millest saavad osa vaid Paradiisi pääsenud; uskumatutele see privileeg ei laiene ja see on nende kõige suurem kaotus ja pettus.

Jumal ütleb: „**Aga ei, tõesti nad on Isanda eest sel päeval varjatud.**“ (83:15).

PROHVETI NÄGEMINE

Osad inimesed väidavad, et nad on Prohvetit näinud ja temalt õpetussõnu saanud. Osad väidavad, et nad näevad teda oma unenägudes ja teised väidavad, et nad on teda lausa ärkvel oles näinud ja kohanud.

Prohvet on küll öelnud, et see, kes näeb teda oma unenägudes, on tõepoolest teda näinud, sest saatana ei saa võtta Prohveti kuju.

See *hadiith* kinnitab, et:

- saatana võib siseneda meie unenägudesse ja inimesi seejuures eksitada;

- saatanal ei ole võimalik Mohammedi kuju võtta;
- Prohvetit võib tõepoolest unes näha.

Kuigi see on autentne *hadiith*, peame siiski arvestama sellega, et Prohvet ütles need sõnad oma kaaslastele, kes teadsid täpselt milline ta välja nägi, aga meie ju seda ei tea. Tema kaaslaste jaoks oli seega väga lihtne eristada, kas see oli Prohvet, keda nad unes nägid või oli see keegi hoopis teist nägu libaprohvet. Me ei tea täpselt, milline ta välja nägi, seega on meid ka palju lihtsam eksiteele juhatada. Paljud inimesed on tänu sellistele „informatiivsetele“ unenägudele eksiteele läinud. Saatana on neile igasugu erinevaid mõtteid pähe ajanud, panes nad lausa arvama, et nemad on järgmised sõnumitoojad.

Aga meie teame, et enam ei lisandu ühtegi õpetust ega ühtegi sõnumitoojat. Islami sõnum on lõpule viidud ja see peab kehtima maailma lõpuni. See on juba asitõend, millest kinni hakata, kui tuleb kahtlus pähe ussitama.

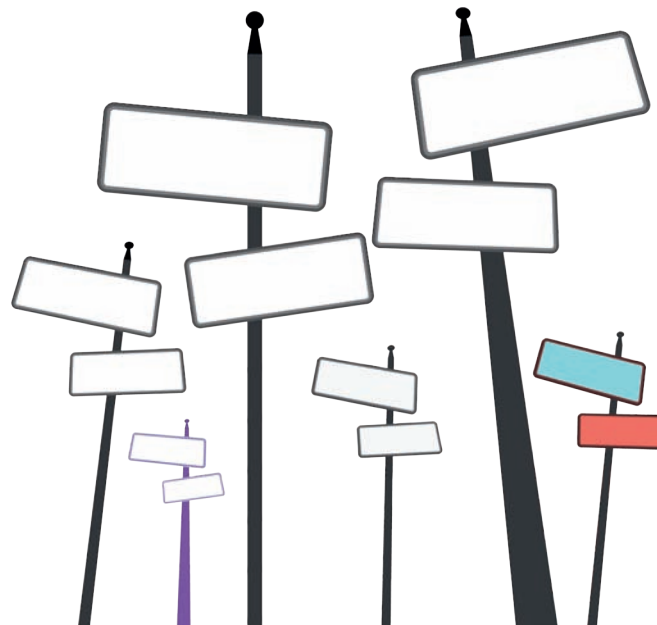
ÕPIME MAROKO DIALEKTI

Autor: Aisha

Allikas: Magistritöö – „Araabia keele vestmik-sõnastik“

6. TEE KÜSIMINE

Kas võiksite mulle kaardil näidata, kus ma olen?	<i>ä lää jumkinukä än tašrah lii 'älää l-ħaariṭa äinä änä?</i>	على لي تشرح أن يمكنك لا أنا؟ أين الخارطة	<i>wāš jimkin liik šraḥ liiä 'älää l-ħaariṭa fiin änä?</i>
Kas ma saan sinna jalgsi minna?	<i>ä jumkinunii äl-wuṣuul ileihää mašiiän?</i>	مشيا؟ إليها الوصول يمكنني	<i>wāš naqdar nmši liha 'älä rižli?</i>
On see kaugel?	<i>ħäli l-mäsääfa bä 'iida?</i>	هل المسافة بعيدة؟	<i>wāš l-mäsääfa bä 'iida?</i>
Sa oled / te olete valel teel.	<i>äntä (änti) / äntum 'älää ṭ-ṭariiqi l-ħaati'</i>	الطريق على أنتم / أنت الخاطئ.	<i>nta (nti) / ntum 'älä ṭriiq l-ħaṭa</i>
Mine otse.	<i>iḏħäb ra'asan (mubaa-šaratan)</i>	(مباشرة) رأساً اذهب.	<i>siir niišään</i>
See on vasemal.	<i>innähu 'älää l-jasaar</i>	اليسار على إنه.	<i>raaha l-liisar</i>
See on paremal.	<i>innähu 'älää l-jämiin</i>	الييمين على إنه.	<i>raaha l-liimn</i>

IQRA

KULTUURIKESKUS IQRA

Tiigi 1-1a

51003

Tartu

EESTI/ESTONIA

Kontakt keskus@islam.pri.ee

SADAQA - ANNETUSED:

www.islam.pri.ee toetamine

(tasuta materjalide saatmine, raamatute tõlkimine, toimetamine ning trükkimine, loengud jne):

Kätlin Hommik

Märkusega "SADAQA"

Ühispanga konto nr. 10010608670016

IBAN: EE231010010608670016

BIC: EEUHEE2X

ÜHE VANA ON TEISE UUS ...

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad. Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal

UNAMA Kabul, Compound B

OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101

Peace Avenue, Zanbaq Square

Wazir Akbar Khan (beside French Embassy)

Kabul

AFGHANISTAN

telefon: +93 700217289 / 0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte

Rue 8, No 10

54400 Moulay Bouazza

P.Khenifra

MOROCCO

KOOSTAJAD

TOIMETAJAD: Aisha (Kätlin Hommik-Mrabte) ja Khadeja (Airi Hunt)

KUJUNDUS: Khadeja

RUBRIIGID: Aisha, Khadeja, Amina Iirimaalt, Eileen, Amina Bahrainist, Annelly, Kauthar, Yusuf Saeed, Karima, Zeynep, Rubaba, Aile, Hawa

PILDID: erakogu, internet

KONTAKT: iqra@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS

Keevise tn 9

11415

Tallinn

EESTI/ESTONIA

Telefon +372 55 94 76 89

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub insh Allah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.